Poštnina plačana v gotovini | Leto LXIII | V Ljubljani, v torek 4. junija 1935 | Štev. 126 a | Cena 1.50 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563 Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Nevarnost s severa

Napredujoča radikalizacija sveta v internacionalni boljševizem na eni in v nacionalni boljševizem na drugi strani se začenja izdejstvovati tudi po podonavskem prostoru. Tu je nemški rasizem prodrl na površino ob volitvah za češkoslovaški parlament z nepričakovano silo in je čisto naravno dal novega poguma in pogona tudi narodno-socialistični propagandi v Avstriji. Nevarnost tega združenega nemškega nacionalnega boljševizma v srednji Evropi je tem večja, ker se je spričo skorajšnjega sklicanja podonavske konference pojavila misel kompromisa, ki bi mogla hudo ogrožati nacionalne in kulturne interese podonavskih držav.

Kancler Schuschnigg je v svojem zadnjem govoru, ki je po pravici našel pri vseh sosedih Avstrije nad vse simpatičen odmev, zelo poděrtal gospodarsko solidnost avstrijske republike. Če pomislimo, kako velika je gospodarska stiska v Evropi, ki noče nič odnehati, moramo priznati, da je gospodarski položaj Avstrije primeroma ugoden, oziroma da ni niti oddaleč tak, kakor ga hoče svetu naslikati nacionalnosocialistična propaganda iz rajha. Da se je posrečilo v letu 1934 znatno znižati avstrijski trgovinski primanjkljaj, da so se hranilne vloge v petih mesecih zvišale za 136 milijonov šilingov in da šiling spada med najbolj stabilne valute v Evropi — to so nesporna dejstva.

Gotovo je, da je pametna gospodarska politika, kakor jo vodi Schuschnigg, najuspešnejše sredstvo, da se premaga notranji odpor, ki slejkoprej živi dalje in deluje proti smernicam sedanjega avstrijskega režima. Čisto prav ima kancler, če poudarja, da se njegova vlada opira na jedro avstrijskega domorodnega ljudstva, in popolnoma mu smemo verjeti, da se (vsaj zaenkrat) ne boji nobenih presenečenj. Tudi ne dvomimo o tem, da se v avstrijskem ljudstvu idejne podlage režima, ki ga je začel Dollfuss s svojo velikopotezno ustavno reformo v smislu papeževe okrožnice »Quadragesimo anno«, čedalje bolj utrjujejo. Vendar pa se nevarnost narodnosocialistične propagande iz rajha nikakor še ne sme podcenjevati. Prisrčne zveze med Italijo in Avstrijo, ki jih je skušal Schuschnigg v svojem govoru na vso moč opravičevati, so najmočnejša propaganda za narodni socializem, in težko je verjetno, da bi bila kategorična izjava kanclerja, da Italija nikoli ni niti najmanj skušala vmešavati se v notranjepolitične razmere Avstrije, prepričala kakšnega avstrijskega opozicionalca, pa tudi prijatelji avstrijske vlade bodo temu le težko verjeli. Da se mora mala avstrijska republika v skrbi za svojo neodvisnost v prvi vrsti naslanjati na Italijo, to je pač usodna tragika, ki daje simpatizerjem Nemčije v Avstriji neugasljivega goriva za njihovo protidržavno delovanje. Neprenehajoče aretacije avstrijskih intelektualcev, posebno iz vseučiliških in meščanskih krogov, dokazujejo, da nacizem v Avstriji podtalno živi z nespremenjeno energijo dalje, dokler avstrijska neodvisnost ne bo zajamčena tako, da se ji ne bo treba opirati v p r v i v r s t i na Italijo.

Schuschnigg to slabo stran svojega režima seveda sam dobro čuti in najbolj ga boli, da je v svrho zaščite varnosti in neodvisnosti Avstrije pred pogoltnjenjem države po nacističnem rajhu primoran nastopati proti tirolskim Nemcem in emigrantom iz južnega Tirola, ki silno izpodkopujejo sedanji režim pod geslom, da izdaja nemštvo v Italiji. Najidealnejša rešitev bi bila, če bi se dosegel bratski sporazum z Nemčijo, za katerim je že rajni Dollfuss odkritosrčno stremel in ki ga morebiti še bolj želi njegov naslednik. Toda politični stališči tako ene kakor druge strani se do danes bistveno nista spremenili. Res, da je kompetenten glas iz rajha izjavil, da Nemčija nima ne namena ne volje, da bi se vmešavala v notranje avstrijske razmere in da ne želi Avstrije ne anektirati ne na kakršenkoli drugi način sebi priključiti. Nemčija, ki zadnje čase išče poti k sodelovanju z ostalo Evropo, je šla celo tako daleč, da je izjavila, da je načeloma pripravljena pristopiti k paktu, ki bi onemogočil vsako vmešavanje v avstrijske zadeve, ki bi prišlo od katerekoli zunanje strani. Avstrijski kancler je to izjavo seveda vzel z največjim zadovoljstvom na znanje, je pa seveda moral ugotoviti, da med Avstrijo in Nemčijo pa tudi med nekaterimi drugimi interesiranimi državami Podonavja še vedno ni soglasja v tem, kako je treba »vmešavanje« razumeti in tolmačiti. Nemčija slejkoprej vztraja na stališču, da je pripravljena spoštovati in, če treba, braniti državno neodvisnost avstrijske republike, ako bi jo ogrožala kakšna z u n a n j a sila, nikakor pa ne dovoli, da bi kakšna velesila (recimo Italija ali ČSR) prišla sedanjemu avstrijskemu režimu na pomoč pod pretvezo, da mora ščititi neodvisnost Avstrije, ako bi v republiki prišli, četudi po revoluciji, s pomočjo narodne volje na krmilo avstrijski narodni socialisti ali pa kakšna druga stranka, ki bi Italiji ne bila všeč. Ker gotovo tudi nekatere druge države stojijo v tem oziru na enakem stališču, je to vprašanje težko in slejkoprej (poleg vprašanja uvedbe obvezne vojaške službe in Habsburžanov) ovira sklenitev podonavskega pakta. Kancler Schuschnigg je sicer rekel, da tudi on ne misli, da bi vsaka notranja revolucija v Avstriji že sama po sebi morala izvirati iz zunanjih vplivov, toda v konkretnem slučaju je čisto jasno, da v Avstriji zaenkrat ni možna nobena druga revolucija nego nacistična in da bi velesile ali pa vsaj ta ali ona izmed njih smatrala tako revolucijo za rezultat propagande iz rajha.

Seveda je izjava Schuschnigga, da bo na vsak način in za vsako ceno in pod vsemi pogoji branil svobodno in neodvisno Avstrijo in da je le pod tem pogojem pripravljen sprejeti spravno roko Nemčije, povzročila najugodnejše komentarje po vsej Evropi, prav posebno pa v Angliji in Franciji. V tem oziru govor avstrijskega kanclerja ne pušča nobenega dvoma o tem, da se politika njegovega režima vseskozi naslanja na zapadne velesile in da je Avstrija naravnost postala nekak zaveznik te politike. Seveda ni ta avstrijska politika narekovana samo iz patriotskih razlogov, ki kljub protipropagandi vedno bolj okrepljujejo posebno avstrijsko zavest, da je sicer Avstrijec Nemec, da pa ima v skupnem okviru nemštva svoje lastno kulturno narodno obeležje in da enota vsega nemškega naroda nikakor ne zahteva istosti narodne oziroma ljudske meje z državnimi mejami. Avstrijski kancler je čisto dobro opozarjal na nemške Švicarje in je dal Berlinu razumeti, da njegova propaganda za priključitev avstrijskega nemškega ljudstva k rajhu s svojo pogrešeno nacionalno utemeljitvijo ogroža tudi integriteto in neodvisnost Švice. Skoro popolna naslonitev Avstrije na zapadno antanto izvira tudi iz praktičnih gospodarskih razlogov, ker se taka politika mali Avstriji najbolj izplača in ohranja njen relativno ugoden gospodarski položaj, kakršnega ne uživajo niti večje države.

Kljub odločni in odkritosrčni izjavi kanclerja o svoji zunanjepolitični smernici pa avstrijsko vprašanje nikakor ni razčiščeno. Ker Nemčija vidi, kako veliko je Italiji na tem, da izvede svoj kolonialni načrt v vzhodni Afriki, ki se mu postavlja na pot Velika Britanija, zato je Rimu ponudila roko za kompromis. Nemčija obljublja Italiji, da je ne bo v hrbtu napadla, zato pa zahteva, da Italija ostane nevtralna, ako bi v Avstriji narodni socialisti »z lastnimi močmi« strmoglavili Schuschniggov režim. Nedotakljivost meje med Italijo in severnimi nemškimi deželami bi se zajamčila... Da bi to ne bil nič drugega ko zakrinkan »Anschluss« in virtualno razširjenje rajha do naših meja, je jasno. Ali bo Italija šla na to, ne moremo vedeti. Tembolj moramo biti na straži mi in brez dvoma tudi ČSR, ki bi bila po takem ogromnem okrepljenju nemškega plemenskega boljševizma v srednji Evropi ogrožena v vsej svoji državni, narodni in demokratični biti.

Nov japonski naskok na Kitaj

Za Mandžukuom-Mongukuo...

Japonci bodo zasedli notranjo Mongolijo in mesti Peking-Tijencin

Pogled na japonsko prestolnico Tokio — Na levi japonski cesar

Šanghaj, 3. jun. TG. Znano je, da sta se kitajska in japonska vlada v začetku letošnjega leta pogajali, da bi se na željo in predlog Japonske začelo med obema državama politično sodelovanje v smislu solidarnosti mongolske rase napram Evropi in Ameriki. Od začetka je izgledalo, da se bodo odnošaji med Kitajsko in Japonsko v resnici zboljšali in da se bo posrečilo skleniti alianco, ki bi bila naperjena proti vplivu vseh evropskih velesil ter Amerike. Izgledi za to so bili tem boljši, ker se je Anglija v zadnjem času vrnila k svoji stari japonofilski politiki, Amerika pa se kljub svojim velikim brodovnim manevrom v Tihem oceanu skrbno ogiblje vsakemu sporu z Japonsko. Vodja Kitaja Čankajšek je prav tako interesiran na prijateljstvu z Japonsko, ki edina more preprečiti, da se sovjeti ne polastijo vzhodnega Kitaja, kjer ima že danes ruski generalni konzul v Urumčiju glavno besedo.

Razorožitev Pekinga in Tijencina

Toda v zadnjem momentu so nastopili še neznani in nepojasnjeni vzroki, ki so zopet poostrili odnošaje med Tokijem in Nankingom. Japonci trdijo, da se v severnem Kitaju, v ozemlju, ki leži med japonsko, oziroma mandžursko provinco Džehol in med Pekingom in Tijencinom in ki je bilo po tako zvani Tanku-pogodbi 3. maja 1935 med Kitajem in Japonsko demilitarizirano, snujejo kitajske »roparske« čete, ki vprizarjajo pohode v Džehol in v ozemlje Mandžurije sploh. Pri tem se opaža staro dejstvo, da med zunanjo politiko Japonske in njeno armado obstoja neka napetost, tako, da zunanje ministrstvo skuša ovirati preradikalne načrte japonskega generalnega štaba. Poveljstvo japonske armade na azijski celini zahteva, da se morata Peking in Tijencin demilitarizirati, tako, da bi Kitaj na severu bil popolnoma oropan vsake možnosti samoobrambe, ako bi se Japoncem zahotelo osvojiti tako zvano notranjo Mongolijo. Japonsko zunanje ministrstvo sicer to namero taji, ne more pa zanikati, da japonska vojaščina skuša v kitajskem Kalganu ustanoviti samostojno mongolsko vlado ali državo, tako zvani Mongukuo, kateri hoče postaviti na čelo mongolskega princa Teha. Na vsak način je japonski vojni minister Ajači skupaj s poveljnikom japonske armade v Mandžuriji, generalom Umecujem, sklenil, da se mora v severnem Kitaju utrditi važna sprememba. Ta sprememba ne more obstojati v ničemer drugem, kakor da bi japonske čete zasedle demilitarizirano kitajsko cono obenem s Pekingom in z najvažnejšim kitajskim trgovskim pristaniščem na severu, Tijencinom.

Japonci skušajo te svoje namere opravičiti s tem, da je Čankajšek začel zopet protijaponsko politiko. Zdi se pa, da Japonci z grožnjo, da bodo Kitajsko na severu popolnoma razorožili in, če treba, zasedli tudi še notranjo Mongolijo, hočejo zaenkrat samo pritisniti na Čankajšeka, da bi se vendar enkrat odločil za kitajsko-japonsko alianco v smislu gesla: Azija Azijcem! Da so se Japonci odločili k temu sedaj, temu je iskati vzroka v slabosti in needinosti evropskih velesil in v kritičnem gospodarskem položaju severne Amerike ter v naraščajoči odtujitvi med sovjetsko Rusijo in Washingtonom. Japonci so take kritične momente v Evropi znali vedno izvrstno izrabiti in zato se je bati, da se jim bo njihova igra tudi sedaj posrečila, tem bolj, ker vedo, da politika, ki so jo začele zapadne velesile na konferenci v Stresi, ni rodila nobenega dejanskega uspeha; zlasti je pa Japonska prepričana, da Anglija ne bo ovirala njene politike.

Kitaju, tako pravijo v Tokiju, ne preostaja drugega, kakor da se odloči, ali sklene alijanco z Japonsko, ali pa bo moral gledati, kako se bo odtrgala od njega ena pokrajina za drugo. Če naj kitajski vzhod pripade Rusiji, bodo Japonci znali zavladati zapadu, oziroma vsej tihomorski obali.

Zaenkrat pa japonsko zunanje ministrstvo v noti Čankajšeku zahteva le, da se sedanji poveljnik severne kitajske armade Ju odstavi, da se poveljstvo te armade prestavi iz Pekinga bolj na jug v Paoting in da se razpustijo vse antijaponske bojne organizacije v severnem Kitaju.

Politična senzacija v Varšavi

Konec preganjanja Ukrajincev?

Notranji minister sprejel odposlanstvo iz opozicije „Undo"

Varšava, 3. jun. SE. Semkaj je na povabilo notranjega ministra Koscialkowskega prispela večja delegacija ukrajinske opozicijske stranke »Undo«. Ukrajinski delegati so bili takoj sprejeti od notranjega ministrstva, kjer so ostali vse popoldne. Uradnega poročila o teh razgovorih ni bilo, toda dobro poučeni krogi zatrjujejo, da so se ukrajinski odposlanci z ministrom obširno razgovarjali o vseh težnjah ukrajinske narodne manjšine, česar do sedaj sploh nikdar niso mogli. Ukrajinski delegati niso dali javnosti nobene izjave, ampak so samo rekli, da so zadovoljni, ker so imeli priložnost, povedati ministru svoje težnje in ker so pri ministru našli mnogo razumevanja. Razgovori z Ukrajinci so sreden začetek nove politike, ki naj bi imela za cilj, da pride do popolne sprave poljske države z ukrajinsko narodno manjšino, ki vendar šteje skoraj eno petino vsega poljskega prebivalstva. Značilno je, da je bil razgovor z Ukrajinci sploh prvi važnejši politični ukrep poljske vlade po smrti maršala Pilsudskega in so brez dvoma imeli namen pokazati, da bo poljska vlada sedaj nekoliko bolj prožna v svojih odnošajih do sedem milijonov Ukrajincev, nadalje pa tudi zanikati vesti, ki so se širile, češ, da bo protiukrajinski režim po maršalovi smrti postal še bolj neznosen. Javnost je ta pameten korak vlade zelo pozdravila in ni dvoma, da bo odjeknil zelo simpatično tudi po vsem kulturnem svetu.

Strahote potresa v Belučistanu

30.000 trupel zažgali - 20.000 še pod razvalinami

Novi potresi - Vulkani bruhajo

Kalkuta, 3. junija. Ogenj v mestu Quetti so popolnoma pogasili. Oblasti se s pomočjo vojske trudijo, da izkopljejo izpod razbitin zasute ljudi. Nad mestom Quettom je proglašeno obsedno stanje, ker se je bati, da bodo razbojniki mesto napadli. V noči od sobote na nedeljo se je čutil nov potres. Ognjenik Charcihvi, ki je oddaljen le šest kilometrov od Quette, je spet začel bruhati lavo in žveplene pare.

Po novejših podatkih znaša število žrtev pri strahovitem potresu v severno-zapadni Indiji in Beludžistanu najmanj 50.000. Samo v Quetti objokujejo 26.000 smrtnih žrtev. Število Evropejcev, ki so našli pri potresu smrt, cenijo zdaj na 250. Te žrtve so skoraj izključno samo Britanci.

Osrednja indijska vlada v Simli je izdala uradno poročilo, ki pravi, da so zaradi nevarnosti pred okužitvijo odstranili vse prebivalce Quette in okolice, ki so se rešili pred katastrofo; dalje pravi to uradno poročilo, da je okoli te pokrajine postavljen vojaški kordon. Ta ukrep je posledica tega, ker so izgubili sleherno nado, da bi mogli pod razbitinami odkriti še katerega prebivalca živega.

Doslej so pokopali ali sežgali okoli 30.000 trupel, pod razvalinami jih je pa še najmanj 20.000.

Včeraj je prišlo do novih potresov, ki so povzročili veliko paniko med obupanim prebivalstvom prizadetih krajev. V nekem kraju so se zaradi teh potresov znatno premaknila tla. Novih žrtev pa ni bilo. Neka poldivja plemena iz okoliških gorskih krajev so se bila odpravila na ropanje v kraje, kjer jih je opustošil potres. Proti njim so poslali več bombnih letal, ki so naglo in z lahkoto pregnala roparje.

Znaki bližnje vojne v Abesiniji

Italija je izpraznila iz afriških kolonij vse civilno prebivalstvo

Rim, 3. jun. TG. Italijanska vlada je zaukazala, da je treba iz vseh italijanskih kolonij v Afriki nemudoma izprazniti prebivalstvo italijanske krvi. Prvi transporti italijanskih beguncev so že prišli v Port Said. Gre za ženske in otroke. V Eritreji in v Somaliji je že uveden čisto vojaški režim in civilno prebivalstvo je bilo evakuirano, oziroma še bo, ker hoče imeti vojaško poveljstvo popolnoma svobodne roke.

Rim, 3. jun. b. V Italiji vlada ogorčenje radi postopanja britanske diplomacije v zvezi z italijansko-abesinskim sporom. V ostro polemiko z londonskimi listi se spuščajo najuglednejše osebnosti fašistične politike. Tako je general Roscati priobčil pismo, v katerem trdi, da je bil očividec nečloveškega postopanja britanskih častnikov proti afriškim domačinom, ki so jih omamljali in onesposabljali za odpor z narkotičnimi sredstvi in alkoholnimi pijačami, z namero, da bi tako okrepili britansko oblast.

Rim, 3. jun. c. »Havasov« dopisnik poroča v Pariz, da je danes prišlo do zelo težkega incidenta na meji med Abesinijo in Somalijo. Dopisnik sporoča, da je spor prav tako težke narave, kakor je bil oni v Oual Oualu, vendar pa še ne ve podrobnosti. Razpoloženje v Rimu je silno napeto.

Izjava abesinskega cesarja

Milan, 3. jun. b. «Corriere della Sera« prinaša izjavo abesinskega cesarja, ki jo je dal nekemu danskemu časnikarju. V njej demantira vesti, da bi se Abesinija že nahajala v vojnem stanju z Italijo. Na vprašanja tega časnikarja izjavlja:

»Neposredna pogajanja z Italijo niso uspela. Zato sem se obrnil na Zvezo narodov. Abesinija hoče kot članica Zveze narodov storiti vse, kar bo potrebno, da se italijansko-abesinski spor reši mirno. Če bo pa Abesinija napadena v teku pogajanj, se bo odločno branila. Obmejni incidenti in osredotočevanje italijanskih čet na abesinske meje so prisilili abesinsko vlado, da ukrene vse potrebno za obrambo svoje države. Mi zahtevamo izhod na morje. Toda to se da doseči z razgovori in pogajanji. Za sedaj zahtevamo, da Italija izprazni tisti del našega ozemlja, ki so ga njene čete zasedle. Če se bo izvedla mednarodna akcija za pomiritev Afrike, bo Abesinija sodelovala. Toda pri tem se svoji gospodarski neodvisnosti ne bo odrekla.«

Dunajska vremenska napoved: Se zapadno vreme s padavinami. Kmalu zboljšanje vremena z zapada. Nevarnost toče na Štajerskem.

Iz notranje politike

Otvoritev nove narodne skupščine

Belgrad, 3. junija. m. Narodna skupščina, izvoljena dne 5. maja letos, je imela danes dopoldne svoj prvi sestanek. Že davno pred napovedano uro, ob kateri bi se imela sestati, so se zbrali v skupščinskih prostorih skoro vsi poslanci predsednika vlade Bogoljuba Jevtiča. Klubski prostori za vladne poslance so določeni v prvem in drugem nadstropju. Večina pa jih je v prvem. V drugem nadstropju pa imajo svoje prostore vladni poslanci iz Slovenije ter nekateri iz drugih banovin, med njimi tudi bivša ministra Cvetkovič in Voja Janjič. Za poslance, ki so bili izvoljeni na Mačkovi listi, so bili prostori pripravljeni v prvem nadstropju. V ta namen so bili pripravljeni dosedanji skupščinski prostori bivšega Nikičevega Narodnega kmetskega kluba in Prekinega Narodnega kluba. Odstranjena je bila stena, ki loči ta dva kluba ter je bila na ta način pripravljena precej velika soba. Ker bi pa bila ta soba za število opozicijskih poslancev premajhna, so za te poslance pripravili tudi prostore, v katerih je bila doslej skupščinska blagajna, za blagajno pa so našli drugo mesto.

Zanimanje za današnjo sejo je bilo v vseh političnih krogih veliko. Bilo je tem večje, ker še ni bilo znano bodoče zadržanje opozicije. Tako sta bili že ob devetih polni obe galeriji, ki sta določeni za občinstvo. Močno je bila zasedena tudi časnikarska loža, kjer so zavzeli svoja mesta dopisniki vseh domačih in inozemskih časopisov. Medtem, ko so poslanci prihajali v dvorano, se je začela polniti tudi diplomatska loža.

Ob pol 11, ko so bili vsi poslanci že na svojih prostorih, je stopila v dvorano vlada, od vseh navzočih burno pozdravljena. Ministri so takoj zasedli svoja mesta. Zatem je vstal poslanec Kovač Ante in je predlagal, da po skupščinskem poslovniku mora predsedovati današnji seji najstarejši poslanec, to pa je Steva Jankovič, poslanec iz podgorskega okraja. Ta je zavzel svoje mesto in pozdravil vse navzoče poslance. V svojem govoru je naglasil, da smo dolžni največjo zahvalo za ustvaritev naše države naši vojski, ki je vedno izpolnjevala svojo dolžnost pod vodstvom vrhovnega poveljnika blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Brez umrlega kralja se pri nas čuti velika praznina, ker naš novi kralj ni še poln oleten in ga morajo nadomestovati namestniki. Končno je predsednik Jankovič še omenil oporoko umrlega kralja. Ob tej priliki so vsi navzoči poslanci obljubili, da bodo čuvali Jugoslavijo. Nato je Jankovič izrekel poslancem še dobrodošlico ter je predlagal štiri začasne skupčinske tajnike, med njimi tudi dr. Koceta iz Slovenije. Nato je predsednik pozval vse navzoče vladne poslance, da izroče svoja polnomočja, ki so jih dobili od glavnega volivnega odbora. Dalje je bilo prečitano poročilo državnega volilnega odbora, ki bo izročeno v pretres verifikacijskemu odboru. Začasni skupščinski predsednik Jankovič je nato zaključil današnjo sejo. Prihodnja pa je sklicana za jutri ob 10 dopoldne z dnevnim redom: volitve članov verifikacijskega odbora.

Seja senata

Belgrad, 3. junija. m. Ob pol 11 se je danes sestal tudi senat kraljevine Jugoslavije na svoj izredni sestanek. Predsednik senata je še pozval vse one senatorje, ki še do danes niso izročili predsedniku senata svojih polnomočij, da to store še danes dopoldne. Nato je bila komemoracija za umrlima senatorjema Šerifom Arnautovičem in dr. Valentinom Rožičem, za katerega je izjavil, da je posvetil vse svoje življenje gospodarskemu in narodnemu dvigu koroških Slovencev, med katerimi je živel, dokler je mogel. Ko pa mu je to bivanje med Koroški avstrijska oblast preprečila, se je preselil v Jugoslavijo, toda zanimanja za koroške Slovence ni opustil. Zato ga bodo tudi Slovenci še desetletja obdržali v dobrem spominu.

Današnja seja senata je bila s tem zaključena, prihodnja pa določena za petek, 7. t. m. Na dnevnem redu je poročilo verifikacijskega odbora o pregledu polnomočij izvoljenih senatorjev pri dopolnilnih senatorskih volitvah 3. februarja.

Belgrad, 3. jun. m. Danes popoldne ob 6 je bil drugi sestanek poslanskega kluba vladnih poslancev v sejni dvorani narodne skupščine. Za predsednika verifikacijskega odbora bo klub predlagal Dragišo Cvetkoviča, od slovenskih poslancev bodo pa vanj predlagani dr. Ivo Jančič ter Milan Mravlje kot člana, dr. Veble, dr. Lovrenčič, dr. Šemrov in dr. Koce pa kot namestniki.

Nacionalistična mladina na razpotju

V »Studentskih novinah«, ki izhajajo v Zagrebu, razpravlja Milenko Popovič o ljubljanskem kongresu jugoslovanskih akademskih nacionalnih organizacij ali skrajšano »JANO«. Kongresu je sledil obhod, sprejeta je bila tudi resolucija, a kljub temu se je prav malo dijakov zadovoljno vrnilo domov. — Javnost je pričakovala od kongresa konkretnih sklepov. Nacionalistični akademiki so si na jasnem glede dveh točk: monarhija, državno in integralno edinstvo. Toda nastalo je vprašanje, ali se bo nacionalistična mladina odločila za liberalno demokracijo, za fašizem ali za »nacionalni agrarizem«. Odgovora na to danes še ne moremo dati. Del nacionalistične mladine se je ločil od liberalizma, demokracije in parlamentarizma ter se proglaša za pooblaščeno mladino, ki mora izvesti diktaturo. Drugi del išče rešitve iz sedanjih razmer v fašizmu. Prva skupina ne računa toliko s socialnimi razmerami in hoče s politično diktaturo izvesti zedinjenje Jugoslavije ter računa, da bi po izvršitvi svojega namena bilo mogoče priti zopet v dobo normalnih razmer; druga bi hotela uvesti nov političen in socialen red za vselej.

„Glas naroda" se je oglasil

»Interpelacija« novega poslanca Lovrenčiča na sestanku slovenskih poslancev in senatorjev glede napadov »Glasa naroda« na JNS, je uredništvo tega lista očividno razburilo. »Mi nismo glasilo ne bivše, ne sedanje JNS,« vzklika list, »temveč smo glasilo slovenskega ljudstva, ki se organizira v novem jugoslovanskem narodnem, gospodarskem socialnem pokretu ali akciji! To naj si zapomni enkrat za zmeraj vsakdo- bodi to poslanec ali ne poslanec. Kako more kdo interpelirati kogarkoli o pisanju našega glasila, ako ni član »Narodne prosvete«, niti pripadnik pokreta, katerega glasilo smo?« »Glas naroda« je res glas naroda, »Glas naroda« je svobodna tribuna, »Glas naroda« je neodvisen političen dnevnik. In na sestanku poslancev in senatorjev je ban dr. Puc izjavil, da on ni kontrolor in cenzor političnih listov, ne »Glasa naroda«, ne »Slovenca«, ne »Jutra«, ne »Slovenskega Naroda«, niti ne »Pohoda«. List nadalje popravlja poročilo »Jutra« glede izjav ministra Marušiča o preteklosti in bodočnosti JNS. Ni res, da je g. minister izjavil, da bodo organizacije JNS kadri novega gibanja; pač pa je res, da nova jugoslovanska narodna, gospodarska in socialna akcija ne bo šla po poti JNS, ker je bila ta osnovana na preozkem temelju in niso bile njene metode hvalevredne. Pač pa bivši pristaši JNS lahko vstopijo v novo gibanje in bivše organizacije, JNS v krajih, kjer jih je vodilo res ljudstvo, a ne posamezne klike, lahko postanejo kadri novega gibanja.

V tej polemiki gre torej bolj za širino, za dolžino, za razteznost in obseg okvirja ali temelja, na katerem je stala JNS in na katerega naj se postavi nova »akcija«. Ker so vsi pojmi o podlagi v današnjih nestalnih časih silno raztegljivi, je pač verjetno, da sta obe strani že tako prožni in raztegljivi, da se bosta v danem trenutku kmalu spojili. Tudi »Glas naroda« se bo kmalu unesel. Upravičena je domneva, da bo prav malo svojih člankov v bodoče zaključil s tako odločnim »Pika«, kakor je tega. Počasi le pojde. Tudi poudarek, da je list neodvisen dnevnik, bo menda kmalu izostal. Marsikak lapsus lahko štejemo na račun mladosti.

Maček zanika

V Zagrebu in okolici so se pojavili, kakor poroča »Jutarnji list«, lepaki, s katerimi so neznanci pozivali poslovne ljudi in delavce na stavko, ki naj bi izbruhnila 3. junija. »Jutarnji list« je pripomnil, da gre za mistifikacijo in provokacijo. O kaki stavki ne sme biti govora. Dolžnost vsakogar je, da gre na delo in da ohrani mir. »Politika« pristavlja, da so oblastva pojasnila, da vodijo to akcijo skrajni elementi. Akcijo so razširili tudi izven Zagreba; toda oblasti so že storile potrebne ukrepe. Dr. Maček je ob tej priložnosti objavil v listih tole sporočilo: »Spričo glasov, da bi 3. t. m. morala izbruhniti v Zagrebu splošna stavka, objavljam, da nimam nikake zveze s tem in da izvira to verjetno od ljudi, ki nimajo nikakega stika z narodom.«

Novi listi

Na izrednem delegatskem zborovanju »Boja« je bilo sklenjeno, naj bi »Bojevnik«, ki izhaja že peto leto kot mesečnik, postal glasilo »Boja« in naj bi pričel izhajati tedensko. Sedanji odbor »Boja«, ki je bil izvoljen na zborovanju, ne smatra »Preloma« za uradno glasilo »Boja«, ker se je skupina okoli »Preloma« pridružila Jugoslovanskemu narodnemu gibanju »Zbor« ter tudi pri zadnjih volitvah kandidirala na Ljotičevi listi. Kakor smo zvedeli, prične »Bojevnik« še ta teden izhajati kot tednik. Prva preosnovana številka izide v četrtek. List bo izdajal konzorcij »Bojevnika«, ki ga bo pred oblastvi predstavljal Rudolf Vagner kot odgovorni urednik. — V Novem Sadu izhaja že nekaj dni nov dnevnik »Dan« kot glasilo nacionalnih krogov. Glavni urednik je Lazar Atanaškovič, lastnik pa Daka Popovič. — Na Sušaku prične v drugi polovici tega meseca zopet izhajati »Naša sloga«, ki je obmolknila pred 4 leti. Med tem časom je izhajal »Novi list«, ki je tudi obmolknil tik pred volitvami. »Našo slogo« bo izdajal kot lastnik g. Milan Banič, s katerim so imeli hrvatski katoličani že hude boje. — V Novem Sadu je izšla prva številka lista »Deutsche Presse« kot glasilo mlado-nemškega gibanja, ki mu načeljuje dr. Nikolaj Hösslinger. List izhaja kot protiutež uradnemu glasilu nemške manjšinske organizacije »Schwabisch-deutscher Kulturbund«. Dr. Hösslinger je osnoval lastno nemško organizacijo, ki je v opoziciji proti Kulturbundu.

V času front

S Sušaka nam poročajo, da namerava Milan Banič, ki bo izdajal »Našo slogo«, započeti novo socialnopolitično gibanje, ki ga bo nazval »Jugoslovanska fronta dela«. Vsekakor živimo v času političnih in socialnih front, pa tudi v času slepega posnemanja. Tudi pri nas so nekateri listi pričeli pisati o potrebi »enotne slovenske fronte«. Na Češkoslovaškem je Henlein ustanovil sudetsko-nemško fronto, toda češkoslovaška vlada je »fronto« prepovedala in Henlein je moral proti svoji volji nadomestiti hitlerjevsko »fronto« z demokratsko »stranko«.

Nove postojanke nameščencev

Ustanovni občni zbor Združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije, podružnice v Slovenjgradcu.

Na praznik Vnebohoda Gospodovega se je vršil v Slovenjgradcu v Zadružnem domu dobro uspel ustanovni občni zbor združenih zasebnih in trgovskih nameščencev za dravograjski in prevaljski okraj. Za občni zbor je vladalo med nameščenci veliko zanimanje. Navzočni so bili člani iz Slovenjgradca, Guštanja, Marenberga, Dravograda, Mute, Vuzenice, Brezna ob Dravi in celo iz Ruš je prišla na občni zbor članica te podružnice. Centralo je zastopal g. Smersu Rudolf iz Ljubljane.

Po uvodnih formalnostih je zastopnik centrale g. Smersu razložil od banske uprave potrjena pravila, katera so bila nato brez pridržka soglasno sprejeta. Nato je zastopnik osrednjega društva podal svoje poročilo o pomenu strokovne in stanovske organizacije, ki naj bo zastopnica in posredovalka nameščenskega stanu pred oblastjo, pri zakonodajnih tel., ter podpira svoje člane z raznimi podporami in posredovanjem služb. Poročilo je bilo sprejeto z glasnim odobravanjem.

Sledila so poročila pripravljalnega odbora. Iz Predsednikovega poročila je razvidno, da je imel pripravljalni odbor že dosti posla z raznimi posredovanji. Iz vseh poročil, ki so bila soglasno odobrena, se vidi, da je bila ustanovitev podružnice za nameščence nujno potrebna.

Pri volitvah je bil izvoljen z malimi izjemami dosedanji odbor z g. predsednikom Drago Nagličem na čelu. — Pri slučajnostih se je govorilo o skupnem izletu, o legitimacijah itd. Zastopnik centrale g. Smersu je pa podal poročilo o Pokojninskem zavodu, OUZD, TBPD in drugih socialnih ustanovah, nakar je bil dobro uspeli občni zbor zaključen.

★

Kdo bo reorganiziral naše radiofonske postaje? V zadnjem času se je v belgrajskih listih razvila dokaj živahna polemika o nameravani reorganizaciji naše radiofonske službe. Na sestanku slovenskih poslancev in senatorjev je minister Marušič izjavil, da je že izdelan načrt, po katerem naj bi vlada izročila reorganizacijo naših radijskih postaj angleški družbi »Marconi«. Dodal je, da je načrt še potreben proučitve. »Vreme« se je v zadnjem času pobrigalo tudi za razmere pri belgrajski radijski postaji. Nato je »Radio a. d.« poslalo listu popravek, v katerem trdi, da je res, da ima angleška družba »Marconi« večino delnic tega podjetja; toda angleška družba nima nikakega vpliva na program belgrajske radijske postaje. Program sestavljajo naši ljudje pod strogim nadzorstvom državnih oblastev. Belgrajska radijska postaja posluje v popolni soglasnosti z državnimi oblastvi, v kolikor zadeva izvajanje narodnega programa. Še za tem je v »Vremenu« izšel članek, v katerem pisec zahteva, naj radijsko postajo v Belgradu prevzame država.

Atentat na predsednika Urugvaja

Pariz, 3. jun. O atentatu na predsednika urugvajske republike dr. Terro se doznavajo še te-le podrobnosti: Atentat so izvršili ne v trenutku, ko je predsednik prispel na dirkališče, kakor so prvotno poročali, temveč v trenutku, ko je svojega gosta brazilj skega predsednika dr. Vargasa peljal k buffetu dirkališča. Atentator je sprožil na predsednika ne enega strela, kakor so prvotno poročali, temveč več. Predsednik dr. Terra je nekoliko ranjen v roko. Po atentatu so ga odpeljali na njegov dom, vendar je še včeraj lahko prisostvoval svečanemu banketu, ki ga je priredil braziljski predsednik njemu na čast na braziljski križarki »Sao Paolo«.

Atentator Bernardo Garcia je bil prej dokaj ugledna osebnost. Garcia je bivši poslanec neodvisne nacionalistične stranke. Nekaj časa je bil tudi glavni ravnatelj državnih železnic.

Nova francoska vlada na delu

Pariz, 3. jun. c. Danes se izve, da bo nova deklaracija francoske vlade zelo kratka. Tokratno zasedanje parlamenta bo zelo kratko in bo trajalo samo nekaj dni. Zasedanje se bo zaključilo 11. junija. Ta dan bo parlament samo še izvolil novega predsednika parlamenta. Te dni svojega kratkega zasedanja bo parlament moral sprejeti pooblastilni zakon.

Finančni minister Caillaux je že začel s svojo veliko akcijo za obrambo franka. Danes je sestavil v ministrstvu posebno komisijo za proučevanje vseh potrebnih ukrepov za obrambo franka in pobijanje spekulacije. Caillaux je tudi sestavil v ministrstvu posebno komisijo, sestavljeno iz odvetnikov, ki bo izdelala načrt za pravno ureditev vsega finančnega trga. Obe komisiji bosta delali skupno.

Sestanek šefov gen. štabov MZ

Niort, 3. junija. AA. Semkaj so prispeli šefi generalnih štabov Češkoslovaške, Jugoslavije in Romunije, da prisostvujejo velikim vojaškim vajam.

V petek nova vlada v Angliji

London, 3. junija. b. Listi poročajo, da je sedaj sklenjeno, da bo MacDonald v petek dopoldne podal ostavko, nakar bo sestava nove vlade poverjena Baldwinu. Imena novih ministrov pa se bodo objavila šele po binkoštih. Minister za zunanje zadeve sir Simon postane lord predsednik in namestnik ministrskega predsednika v novi vladi. MacDonald postane minister brez portfelja. Prvi korak nove vlade bo ta, da bo začela s pogajanji z Irsko svobodno državo. Čuje se, da bo Baldwin povabil de Valera v London na razgovore.

Glede na svojo 70 letnico je angleški kralj Jurij V. izvršil mnogo imenovanj in odlikovanj. Na čelu objavljene liste je šest novih lordov, med njimi kraljev tajnik, dalje je 42 narodnih poslancev, med njimi več poslancev delavske stranke, dobilo osebno plemstvo. V kronski svet so imenovani trije novi člani, med njimi vojni minister. Več sto državljanov je odlikovanih, med njimi mnogo žen, skladateljev, pisateljev, umetnikov in drugih javnih delavcev. Med odlikovanci je kanadski zdravnik dr. Dafoe, ki skrbi za svetovnoznane petorčke.

Nemško-angleška pogajanja

London, 2. junija. AA. Danes popoldne okoli petih je prispela na letališče Croydon pri Londonu nemška delegacija za pomorske razgovore z angleško vlado. V delegaciji se nahajajo v. Ribbentropp, pooblaščeni minister in Hitlerjev zaupnik za razorožitvena vprašanja, dalje admiral Schuster in korvetni kapitan v. Kiderlen. Omenjeni delegati so se pripeljali s svojim spremstvom z dvema letaloma nemške »Lufthanse«.

Na letališču sta jih sprejela in pozdravila namestnik državnega podtajnika v zunanjem ministrstvu in svetnik nemškega poslaništva v Londonu.

Anglija-Irska

London, 3. jun. AA. Veliko pozornost je zbudila današnja vest delavskega »Daily Heralda«, da bo predsednik vlade Baldwin takoj ko bo te dni imenovan za predsednika vlade, povabil v London na konferenco De Valero. V zvezi s to vestjo trde v političnih krogih, da bo ena izmed prvih nalog rekonstruirane britanske vlade stabiliziranje razmerja med Londonom in svobodno irsko državo.

4 in pol milijona odlikovanih

Berlin, 3. jun. TG. 4,549.000 bivših bojevnikov iz svetovne vojne je bilo te dni odlikovanih s »svetovno vojnim križcem«, ki ga je ustanovil še pokojni maršal von Hindenburg.

Marksistični nemiri v Španiji

Berlin, 3. jun. AA. DNB poroča iz Madrida: V Novaji pri Saragosi so oboroženi socialisti nepričakovano napadli občinstvo, ki se je vračalo z nekega velikega monarhističnega zborovanja. Policija je intervenirala in ker je naletela na oborožen odpor pri socialistih, je morala rabiti orožje. Eden izmed socialistov je ubit, pet jih je pa nevarno ranjenih.

Boljševiška „srčna kultura"

Berlin, 3. junija. AA. DNB poroča iz Moskve: Glede na katastrofo motornega čolna na Volgi, kjer je utonilo več ljudi, se doznava, da je vodja motorja prišel v službo šele pred mesecom dni in da je bil popolnoma nesposoben za to delo. Rešeni potniki izpovedujejo, da je v času nesreče plul mimo ponesrečenega motornega čolna le nekaj desetin metrov od njega parnik »Birjuša«, čigar poveljnik in prvi krmar sta opazovala borbo potapljajočih se ljudi z valovi, ne da bi bila zapovedala spustiti le en sam rešilni čoln, a tudi ničesar drugega nista ukrenila, da bi pomagali ponesrečencem. Poveljnika »Birjuše« in prvega krmarja so aretirali.

Varšava, 3. junija. AA. Pat poroča: Motociklistične dirke med Varšavo in Dunajem so se končale 7:1 v korist Varšave.

Sofija, 3. junija. b. Šef protokola v zunanjem ministrstvu Stojilov je imenovan za poslanika v Budimpešti.

Händlov oratorij v Unionu

Velika unionska dvorana je bila nocoj deležna redke pevske manifestacije. Glasbeno društvo »Ljubljana« je z Zvezo godbenikov in s solisti opere priredila obsežni Händlov oratorij v kontrapunktu »Mesija«. Ta velika glasbena prireditev je posvečena proslavi Händlovega jubileja in jubileju nadškofa dr. A. B. Jegliča in pomeni umetniški uvod v letošnje evharistične slavnosti. Dasi je bila reklama za to glasbeno prireditev skromna, vendar se je je glasbo ljubeče občinstvo udeležilo v takem številu, da je bila napolnjena vsa dvorana. Navzoči so bili g. podban dr. Pirkmajer z gospo soprogo, župan g. dr. Ravnihar, kanonik dr. T. Klinar kot zastopnik škofa in mnogo drugih odličnikov.

Stolni dekan g. dr. Kimovec je v lepem govoru obrazložil pomen glasbenega velikana Händla. Pri koncertu so sodelovali med drugimi operna sopranistka gospa Djundjenac-Gavella, altistka gospa Franja Bernot-Golobova, tenor g. Gostič in basist g. Rus. Prireditev je nadvse uspela.

Razstava Leice v Ljubljani

Včeraj dopoldne je bila v dvorani OUZD otvoritev slovite razstave Leica, na kateri smo videli 100 res odličnih povečav iz negativov 24×36 mm v vse dimenzije do 1.50 m. Tovarna Leitz v Wetzlarju je zvišala svoje osebje na 2500, da more zadostiti odjemalcem iz vseh krajev sveta.

O slikah pisati in jih hvaliti bi bilo res odveč, ker bi se moralo o mojstrovinah pisati v superlativih. Oglejte si jih in sodite sami.

Danes, v torek zvečer ob pol 9 bo v dvorani Delavske zbornice zanimivo predavanje g. Baumanna, ki je znan in priljubljen predavatelj in odličen strokovnjak. Predavanje bodo dopolnjevale skioptične slike. Vodil nas bo po Sredozemskem morju in po naši sliko viti Bosni, kjer je g. Baumann napravil prekrasne slike.

S predavateljem je prispel v Ljubljano še ravnatelj Boch z Dunaja in g. Frohlich iz Zagreba. Naj ne bi nikdo, posebno pa ne »Lajkaš« zamudil prilike in si ogledal razstavo, ki bo odprta do 6. junija vsak dan od 9 dopoldne do 8 zvečer.

O predavanju, ki bo za vse prav zanimivo, bomo še poročali.

Fotografska razstava

Belgrad, 3. jun. AA. Fotoklub »Zagreb« v Zagrebu priredi pod visokim pokroviteljstvom Nj. kr. Visočanstva kneza namestnika prvo vseslovansko razstavo umetniške fotografije in prvi vseslovanski natečaj za najboljši amaterski film zmanjšanih formatov. Obe razstavi bosta novembra v Umetniškem paviljonu v Zagrebu.

Osebne vesti

Belgrad, 3. jun. m. Napredovala sta v V. pol. skup. Andrej Škulj, šolski nadzornik v Ljubljani, in Ciril Vizjak, šolski nadzornik v Novem mestu. Upokojeni so: Rudolf Pleskovič, učitelj v Trbovljah, Karel Doberšek, učitelj v Prevaljah, Leopold Kopač, učitelj v Slovenjgradcu in Ljudevit Komar, učitelj v Ponikvi. Ti upokojeni učitelji so deloma bili izvoljeni za narodne poslance ali pa so kandidirali.

Za pristava VIII. pol. skup. na belgrajskem železniškem ravnateljstvu je postavljen Aleksander Baltič, za prometnega uradnika pa Rafael Zalar. Pri ljubljanskem železniškem ravnateljstvu so postavljeni v IX. pol. skup. za prometne uradnike: Sava Jovanovič, dosedanji uradniški pripravnik, Franc Znanc, dosedanji uradniški pripravnik, za administrativnega uradnika pa Boris Bolotnikov, v X. pol. skup. za pomožno blagajničarko Friderika Gregorc. Po prošnji je z dekretom gener. ravnatelja državnih železnic prestavljen Marjan Japelj, pomožni skladiščnik v Belgradu, na postajo Sušak.

Belgrajske vesti

Belgrad, 3. jun. m. Danes je prispela semkaj štiričlanska deputacija Konjerejskega društva iz Št. Jerneja na Dolenjskem s prošnjo za pokroviteljstvo pri proslavi 50 letnice obstoja tega društva. Bila je sprejeta pri raznih ministrih. Pokroviteljstvo so prevzeli kmetijski minister Jankovič, socialni minister dr. Marušič ter ban dravske banovine dr. Puc.

Belgrad, 3. jun. m. Kongres Jugoslovanskega profesorskega društva, ki bi moral biti v začetku meseca julija v Nišu, je odložen na september.

•

„Normandie" v New-Yorku

Newyork, 3. jun. c. Največji parnik sveta, francoska ladja »Normandie« je priplula ob 10.50 v luko. Ocean je prevozila v 4 dneh in 3 urah in je s tem za dve uri in 28 minut zboljšala vse dosedanje svetovne rekorde. »Normandie« je vozila s povprečno hitrostjo 30 morskih milj na uro. S tem si je pridobila kot najhitrejša ladja sveta tako zvani modri trak.

Holandska brani svoj denar

Haag, 3. jun. c. Tudi v holandski vladi se bije velika borba proti zlati valuti. Gospodarski in trgovinski minister Steenberg je zahteval razvrednotenje goldinarja, da bi tako lahko poživil domači trg. Ostali člani vlade pa so bili proti razvrednotenju in zato je moral Steenberg danes demisionirati. Njegova demisija je bila takoj sprejeta in je bil takoj imenovan nov gospodarski in trgovinski minister.

400 letnica Uršulink v Varaždinu

Varaždin, 3. junija. b. Včeraj se je vršila proslava 400 letnice uršulinskega reda. Proslave se je udeležila glavna priorica tega reda, častita Marija de Saint Jean Martin iz Rima, ki se mudi že par dni v Varaždinu. Ob 9 je nadškof g. dr. Bauer čital pontifikalno mašo. Popoldne je bil banket, ki so mu prisostvovali odličniki varaždinskih civilnih in vojaških oblasti ter duhovščine.

•

Ljubljanski cerkveni pevci, ki sodelujejo na Stadionu, imajo drevi ob 20 skupno vajo v Rokodelskem domu. Nekaj novih, nekaj starih reči bomo ponovili. Nasvidenje vsi zvesti!

Veličasten pogreb vrhpoljskih žrtev

Ljubljana, 3. junija.

Obe žrtvi svojega poklica in morilske roke zločinca, vrla orožnika Franceta Vrička in Franceta Štefančiča je danes na njuni zadnji poti spremljala velika množica ljubljanskega prebivalstva, okoličanov, domačinov iz Moravč in drugih, ki so prihiteli, da zadnjič počaste spomin teh vrlih mož.

Že poprej, v soboto, nedeljo in danes je prihajalo veliko število občinstva kropit obe žrtvi, ki sta ležali na mrtvaškem odru v mrtvašnici splošne bolnišnice. Njuna prsa so krasili rdeči nagelji. Pogreb je bil ob štirih popoldne. Številno občinstvo je že pred uro pogreba napravilo gost špalir ob vseh cestah od mrtvašnice do pokopališča.

Cerkvene obrede so opravili bolniški kurat g. **Ponikvar** z dvema duhovnikoma-lazaristoma od cerkve Srca Jezusovega. Po blagoslovitvi krst se je nato razvil mogočen sprevod. Pred sprevodom so trije orožniki nesli križ, nato je sledila vojaška godba, ki je ves čas igrala turobne koračnice, nato so korakale močne čete orožnikov s puškami na ramenih, ljubljanskih stražnikov, finančnih stražnikov in zastopstvo jetniških paznikov. Pred krsto je šlo okoli sto moravških domačinov, ki so prišli na pogreb, med temi sta bila tudi moravški g. dekan **Cegnar** in g. župan **Tome**. Tudi iz občine Rakek, odkoder je bil doma pokojni Štefančič, je prišlo mnogo udeležencev. Pred krstama obeh sta dva stražnika nesla na blazinicah odlikovanja: eno Štefančičevo in dvoje Vričkovih. Ob mrtvaških vozeh je šla častna straža orožnikov. V sprevodu pred krstama so nesli orožniki, stražniki in policijski agentje 9 vencev, ki so jih poklonili tovariši pokojnikov, orožniški polk, orožniški častniki, orožniška šola, orožniška četa, policijski stražniki in agentje, dalje so moravški domačini nesli dva krasna venca.

Za krstama je šla najprej Vričkova hčerka, nato pa obe plakajoči vdovi, spremljani od sorodnikov. Med številnimi sorodniki je bil tudi g. Jože **Jagodic**, ravnatelj škofijske pisarne, ki je v sorodstvu s pokojnim Štefančičem. Častno so bila dalje zastopana razna oblastva. V sprevodu so šli med drugim: podban dr. **Pirkmajer**, banski svetnik dr. **Mencinger**, orožniški poveljnik polkovnik **Tartaglia**, orožniški kapetan **Perič**, ki je poveljnik ljubljanske čete, kamniški okrajni glavar **Kosi**, policijski ravnatelj **Kerševan** s policijskim poveljnikom **Grilom** in drugimi policijskimi častniki, dalje več častnikov. sodišče so zastopali sodni svetniki **Kralj, Jerman, Avsec** in **Kovač**, državno pravdništvo pa namestnik državnega tožilca **Goslar**. V sprevodu je šlo dalje mnogo občinstva, zlasti je bilo zastopano uradništvo policije.

V cerkvici sv. Križa na pokopališču so uniformirani stražniki zapeli za pokojnima ginljivo žalostinko, nad grobom pa so pevci z Brda pri Lukovici prav tako zapeli žalostinko. V imenu orožništva se je poslovil od obeh pokojnih vrlih orožnikov njun poveljnik kapetan **Perič**, v imenu Moravčanov pa se je s pretresljivimi besedami poslovil od njiju dekan **Cegnar**. Častna četa orožnikov je oddala salvo. Z žalostjo v duši se je vsa velika množica poslavljala s pokopališča. Naj sveti večna luč obema žrtvama svojega poklica!

Lepa zmaga slovenskih šahistov

Ljubljana, 3. jun.

Nedvomno je bila velika šahovska tekma, ki se je vršila včeraj med najmočnejšimi igralci dravske in savske banovine, ena najbolj zanimivih prireditev zadnjih let. Tudi tokrat si je slovenski šah izvojeval lepo zmago in tako znova dokazal, da upravičeno zavzema najodličnejše mesto v naši državi. Toda dobro vemo, da zmaga ni vse, da je tekmovalna napetost le eno lice šahovske sfinge. Namen takih prireditev je vse bolj važen s prosvetnega in propagandnega pogleda.

Vendar pa je spet kaj človeško, da z napetimi živci drvimo k takim prireditvam, da bistro opazujemo vsako stopnjo boja, da si znova in znova ogledujemo borce, čeprav jih lahko vsak dan na cesti vidimo, da ne prezremo nobene kretnje, nobene poteze. No, tudi ta sportni moment je v šahu izredno napet in zanimiv. Tu se sklanja štirideset šahistov nad šahovnicami, nepremično zro na polja, linije, slabe točke, nervozni vstajajo in gledajo po drugih deskah, kako se njih tovariši otepajo svojih sovražnikov.

Že okrog štirih popoldne je moral kloniti debelušni in dobrohotni Kraljević iz savskega moštva. Podrl ga je Mariborčan Mešiček. Mešičku se je nekam mudilo. Vprašal sem ga, kako pa kam. »Moram še na tenis turnir, tam me čaka še en boj.« In res je srečni fant še tam odnesel kot nagrado lepo budilko. Kmalu so Savci izenačili. Spet smo jih prehiteli, spet so bili za nami. To je bil baldrijan in brom za živce vnetih kibicev! Nekatere partije so bile težke, zelo težke. Tam je vstal tudi Jože Šorli, da bi se malo oddahnil. Imel je za nasprotnika čokatega in zagorelega nacijonalnega mojstra dr. Kalabarja. Bil je v zapleteni poziciji. V meranski varijanti je kot beli sestavil kompliciran napad, žrtvoval in v 24. potezi prisilil svojega močnega tekmeca k predaji. Nenadoma je poskočil rezultat na 7½:4½ v prid Dravcev. Kibici in gledalci so nervozno tekali sem in tja. Mojstra Pirc in Vuković sta se prijateljsko pobotala. Tam je še sedel Furlani. Imel je za nasprotnika nevarnega Agapjejeva iz Sušaka. Furlani je kot črni izbral škandinavsko otvoritev (torej so tudi šahovski početniki, ki jim indijske obrambe ne teknejo, prišli na svoj račun). Njegova partija je bil lep primer tempo-igre: dovolil je nasprotniku, da mu je dolgo rokado razbil, a sam je hitro razvijal svoje moči in zasedel centralni liniji. Nato je spravil kralja na drugo varnejšo stran in insceniral koncentričen napad, ki mu je v 32. potezi prinesel zmago. Težko se je boril naš stari veteran g. ravnatelj Poljanec. Pa nič čudnega! Saj se je moral po dolgem premoru kar nekako naenkrat spoprijeti z dr. Drezgo, nekdanjim pariškim prvakom. Milan Vidmar ml. je lepo odpravil nevarnega inž. Tekavčiča. Zmaga se je bolj in bolj nagibala na našo stran.

Preinfalk in Cibic sta zmagala v trdi končnici. Tudi prof. Stupan je dal Rožiču čutiti krepko šahovsko pest. Longer se je po dolgem oklevanju tudi odločil, da nasprotnika podre. Kukovec iz Maribora se je iz težke igre rešil v remis. Partiji Sikošek-Dumić in dr. Židovec-Ostanek sta bili ocenjeni za remis. Še pri precej nabiti šahovnici je remiziral naš veseli in ognjeviti Peterman. Grzinič se je prenaglil in moral kloniti. Tudi Šavli je imel nesrečen dan. Prav tako naš mladi Šiška. Gabrovšek tudi ni hotel brez točke domov. Last but not least moramo omeniti Cirila Vidmarja. Do zadnjega trenotka je vodil priprave za match in nazadnje še sam igral. Kljub nerazpoloženju je še dosegel remis. Tudi Marek ni zmogel več kot remisa. Ob 8.20 je bil razglašen rezultat: — 12½ : 7½.

Lepa je bila ta zmaga. L. K.

...iz krepkega borovega debla pridobivamo nesnago razkrajajoči terpentin, ki daje spojen s čistilno močjo ALBUS-mila idealno pralno sredstvo

ALBUS-terpentinovo-milo

z ALBUS-terpentinovim milom oprano perilo je zajet solnčni žarek. Vaše perilo se blesti v snežni belini in diši čudovito.

ALBUS-terpentinovo milo je idealno pralno sredstvo.

Razstava grozot in človekoljubja

Ljubljana, 3. junija.

Vsakoletni ljubljanski velesejem ima v sebi kot glavno in bistveno potezo veliko mero optimizma ter je ves poln zdravega upanja v življenje. Toda že pred nekaj leti so se tudi na velesejmu pojavile nekatere značilnosti sodobnega časa, da ima življenje v sebi tudi mnogo skrajne resnobnosti. Saj vsi trepečemo pred grozotami bodoče vojne in svetovno, kakor tudi domače časopisje, je polno opisov grozečih plinskih napadov. Že pred leti se je pojavil na velesejmu vzorec zavetišča proti plinskim napadom. Na letošnjem velesejmu pa se zresni vsak obiskovalec, ko na gasilski razstavi, ki zavzema velik del razstavišča, zagleda pokončen človeški lik, od peta do temena oblečen v nepropustno zaščitno obleko proti plinom, na glavi z odurno masko, noge obute v gumijaste čevlje. To je torej vzorec, kako bosta bodoči vojak in bodoči miren prebivalec izgledala med vojno, takrat ko se bo počutil »srečnega«, ako bo sploh imel tako masko in tako obleko, ki pa tudi ni popolnoma zanesljiva proti vsem plinom. Nedvomno je na vsej gasilski razstavi ta oddelek, ki označuje potrebe zavarovanja proti plinskim napadom, najbolj zanimiv. S slikami in nazorno vidimo, kako strašne posledice imajo učinki strupenih plinov, kakor iperita, fozgena, levizita in drugih. Toda to so plini, ki so jih poznali že med svetovno vojno! Kdo ve, kakšne posledice bodo imeli šele plini, ki jih je vojna kemija sestavila v novejšem času. Ko gledalec opazuje slike in like ljudi, konj, psov, volov in druge živine, dalje strahotne poškodbe posameznih delov človeških ali živalskih teles, more šele doumeti, da je imel v retorti dotičnega kemika, ki je prvi pričel sestavljati strupene vojne pline, prste zli duh in sovražnik človeštva sam.

Tolažilno pa vpliva na obiskovalca, ki si pretrese na zgoraj opisanem oddelku živce, pogled na druge dele gasilske razstave. Marljiva slovenska gasilska društva so zbrala mnogo gradiva, da so omogočila to veliko razstavo. Ali ne predstavlja koščka slovenske civilizacijske zgodovine častitljiva brizgalna na parni pogon, ki je stara nad pol stoletja in ki so jo ljubljanski gasilci med drugim vporabljali tudi pri velikem požaru gledališča na Kongresnem trgu. Gasilsko orodje, obleke in potrebščine so pokazane v svojem zgodovinskem razvoju. Vsa ta razstava živo dopovduje, da smo Slovenci star narod ne samo po svoji kulturi, marveč tudi po svoji civilizaciji in humanitarnem delu. Zanimivi so predmeti, ki kažejo moderne tehnične pridobitve, kakor n. pr. obleko iz azbesta, moderni zabojček za najnujnejša zdravila, ki jih reševalci potrebujejo. Ta zabojček je razstavila ljubljanska poklicna reševalna postaja. Občudovanja je vredno veliko delo, ki so ga razstavila slovenska prostovoljna gasilska društva in pa ljubljanski poklicni gasilci. To delo z diagrami, nazornimi statističnimi podatki, s slikami, zemljevidi in vsem drugim prepričujejo obiskovalca o važni nalogi našega gasilstva in njega visokem razvoju. Statistika požarov raste, nasprotno pada statistika reševalnih voženj! Ta dva pojava sta tudi svojevrstni posledici krize. Zanimiva je zbirka poveljnika poklicnih gasilcev g. Engelberta Gostiše, ki kaže, v kako številnih življenjskih možnostih je mogoča človeška smrt ali poškodbe zaradi kratkega stika električnega toka. Te slike obiskovalcu dopovedujejo, da ni nikoli dovolj opreznosti, kadar imaš v bližini napeljavo električnega toka.

Sedanja gasilska razstava dela slovenskemu gasilstvu vso čast. Občinstvo pa opominja, ga svari pred grozotami in ga tudi vzpodbuja k človekoljubnim čustvom.

Razstava sodobne cerkvene umetnosti ob evh. kongresu

Že davno je bila ta razstava napovedana. Objavljen je bil poziv umetnikom in lastnikom novejših umetnin od l. 1900. dalje. Ljubljanski »Škofijski list« je župnim uradom naložil, naj »škofiji« (ordinariatu) sporoče, kaj so cerkve pridobile od l. 1900. novih umetnin. Iz teh poročil, zlasti pa iz zasebne vednosti odbornikov »Odseka za umetnostne prireditve« si moremo napraviti dovolj jasno sliko o tej razstavi.

Kaj bo razstavljeno?

Najvažnejši za obiskovalce bodo **predmeti**, ki se rabijo pri **službi božji: pri maši**, delitvi zakramentov, blagoslovih, procesijah, nastopih raznih verskih družb. Tu bo precej **kelihov, ciborijev, monštranc** — od najpreprostejših do bogatih, zelo dragocenih. Obiskovalci: duhovniki, pa tudi drugi verniki bodo videli, da se s preprostimi pripomočki, s skrajno preprostim oblikovanjem in z majhnim denarjem dado doseči nepričakovano lepi predmeti. Za marsikoga, ki takih novejših reči še ni imel prilike videti, bo razstava naravnost razodetje.

Veliko bo število novejših **cerkvenih oblačil** (paramentov), med njimi **celi ornati**: znameniti Jegličev, dehtivi jezuitski, skrivnostni selški; lepo število novejših **mašnih plaščev**, navadne in starejše slovenske gotske oblike; na videz čisto navadni nekateri, pa vendar z velikim umetniškim okusom zamišljeni; precej — večina jih bo bogato vezenih, ki bodo kazali izredno veliko umetniško iznajdljivost in čudno spretno iglo in tenki čut naših vezilj, da so umetnikovo zamisel tako natančno, brez ostanka — smemo reči — znale **prenesti** v vezenino.[1] Da »levitov« (dalmatik) **in večerničnih plaščev** (pluvialov) ne bomo pogrešali, je tudi že poskrbljeno.

Pri cerkvenih oblačilih bo tudi precej **oltarnih prtov** (antipendijev) in **blagoslovnih ogrinjal** (velov). Vsak svoja posebna vrsta; če bosta pa dva enaka, bosta samo zato razstavljena, da se bo videlo, kako se more ista risba izdelati na čisto različen način ali v različnem blagu. Novih, globokih zamisli, učinkovitih oblik veliko.

Da bo veliko **zastav** in **zastavic**, ne bo nič čudnega. Saj nam jih je sodobna umetnost rodila toliko in v tako različnih oblikah: od zastav, kakor jih je cerkev pojmovala dolga stoletja do novejšega časa — od teh, ki pomenijo plapolajoče, z vezenjem, slikami okrašeno blago, do kiparskih znamenj, znakov (signum), ko včasih le še kak trak spominja na dosedanjo obliko. Pa tudi zastave, ki so za snov, za podlago ohranile blago (svilo), so se tako preoblikovale, da tvorijo čisto novo umetniško vrsto. Pravzaprav novo vrsto vsakatera zase (prim. Konstantinov labarum). To je pestrega življenja v teh praporih za Marijine družbe, fantovske, dekliške, za žene, v praporčkih za Marijine vrtce!

Vse te najrazličnejše zastave ne bodo brez osredja: razvrščale se bodo ob bogatih **nebesih** (baldahinih), da bo tudi ta vrsta zastopana.

Razstavljenih bo več za razvoj naše cerkvene umetnosti pomembnih **slikarskih** in **kiparskih del**. Nekaj čisto majhnih, pa tudi velikih, takih, ki dosegajo prekonaravno veličino. — Vseh smeri, tako da bo ljubitelj, katerekoli smeri našel umetnine, ki mu bodo posebno ugajale. Velika večina bo takih, da bo na njih z užitkom počivalo oko izobraženega, s tenkim čutom obdarjenega umetnostnega poznavalca (esteta), pa jih z enakim, morebiti **še bolj** neskaljenim veseljem uživalo oko in srce preprostega človeka, ki o umetnosti kot taki in umetnostnih pravilih in zahtevah nič ne ve in nič slišal ni. Pa če bi bil tudi kaj slišal, mu neposredno dojemanje umetnine vse priučene motnjave brž prepodi.[2]

Med slikami bodo take, ki se rabijo v **cerkvah** pri božji službi, nekaj pa tudi takih, ki so jih naročili **zasebniki**. Lahko se bo videlo, kako umetnik oblikuje sliko, ki je namenjena javnemu češčenju, kako za zasebno pobožnost.

Tudi več risb, po katerih so narejene slike, ki jih na razstavo ni mogoče pripeljati (n. pr. freske, to je slike na mokri omet); dalje risb za vezenine, kar bo za marsikoga zelo poučno, ko bo videl, kakšna je umetnina v risbi, v umetnikovi prvi zamisli, kakšna pa, ko je po spretni roki dovršena.

Med **kiparskimi** izdelki bodo dovršena dela, pa tudi modeli, po katerih so bili kipi izvršeni.[3]

Nekaj bo tudi predmetov z meje, kjer se stikata **umetnost** in **obrt**. — Nič čuda! Saj se je vsa naša umetnostna zgodovina razvijala skoro kar na tej podlagi. Že načrti za naše starejše cerkve so nastajali po takih umetno obrtnih delavnicah. Še važnejše so bile take umetno obrtne delavnice za razvoj notranje cerkvene oprave, arhitekture oltarjev, kiparskih, rezbarskih, likarskih izdelkov.[4]

Tudi **fotografij takih predmetov**, ki jih ni moči razstaviti, kaže, bo nekaj. Tega, kar predmeti sami, slike res da ne povedo. Vendar pa je bolje, da jih vidimo v dobri podobi, kakor da bi jih sploh ne bilo.

---

[1] Saj je dovolj znano, da se od umetnikove zamisli do izdelanega predmeta redno veliko izgubi. Če se dosežeta dve tretjini — navadno — so umetniki kar zelo zadovoljni.

[2] Saj so ta umetnostna pravila sama posebi v bistvu gotovo pravilna — vendar pa praktično upoštevajo in morejo upoštevati umetnine, ki že so. — Če pa zaveje preko umetnostnih poljan nov duh, če nova umetnostna pomlad ustvari novo cvetje z novimi oblikami in novim dehtenjem, ki je le malo ali nič podobno jesenskemu cvetju, kakršnega je bilo oko vajeno, se marsikateremu opazovalcu vsa pravila zamajó, zlasti, če meni: umetnost se je javljala v takih in takih oblikah, rodila najsijajnejše sadove — nove oblike so torej nepotrebne, kvarne. Čemu iskati, kar so pred nami že dovršeno povedali?! — Seveda pa pri tem pozabi, da je vsaka doba povedala le droben delec, da je od možnih oblik zajela samo nekaj malega: kar je bilo nazorom in čuvstvovanju tiste dobe najprimernejše — da bolje povem — nazori in čuvstvovanje vsake dobe so nujno rodili nove svojske oblike.

[3] Saj se ne primeri tako poredko, da je prva umetnikova zamisel, njegov osnutek, (risba, model, skica) bolj mikaven ko dovršeni izdelek, prav lahko tudi lepši, silnejši, globlji. Prvotni ogenj, v katerem je bila umetnina započeta, se lahko ohladi, prvotni izraz se med delom pač lahko razjasni, poglobi, pa tudi zamegli.

[4] Prav pogosto srečuješ po naših cerkvah stare umetnine tiste vrste, o katerih je slavni dr. Dvořak, ko omenja našo Muljavo, zapisal, da so »pač nekoliko robato podeželsko delo, pa v preprostih vaških cerkvah učinkujejo bogato in umetniško.«

Poizvedovanja

Najdena je bila aktovka s perilom pri »Odeonu«. Dobi se v baraki Koščak pri Zmajskem mostu.

Kasarček, rumen, je ušel v Ilirski ulici 22. Najditelja prosim, naj ga prinese proti nagradi.

Ljubljanske vesti

⊙ **Zgražanje na eni nogi imenuje »Slovenski** Narod« to, da je »Slovenec« nemoralne predstave v kinu Matici žigosal kot pohujšljive, zlasti, ko je šlo za znani pornografski film »Živele žene«, ki ga je prav »Slovenski Narod« nekaj dni prej priporočal v reklamne svrhe svojemu občinstvu. »Narod« namreč pravi, da salezijanski kino na Kodeljevem vprizarja prav iste filme, kakor Matica, da pa ni bilo še nikdar slišati in se ne bo čulo, da bi se »Slovenec« ob njega spodtaknil. Skratka, »Slovenec« je pristaš dvojne morale. — Toda naj bo »Slovenskemu Narodu« in vsej javnosti enkrat za vselej povedano: zgražanja na eni nogi »Slovenec« ne pozna. Ako bi salezijanci na Kodeljevem v resnici predvajali pornografične in pohujšljive filme, so vredni enake obsodbe poštene javnosti, kakor Matični kino in še celo večje, ker krščanski ljudje in zlasti pošteni starši, ki otroke puščajo v njihov kino, po pravici pričakujejo, da so vse predstave moralno neoporečne. Toda kakor čujemo, trditve »Naroda« niso povsem točne. Res je, da imata obe podjetji isti filmski abonement, da pa domača filmska cenzura pri salezijancih ne pripušča manj vrednih filmov v celoti, ampak kočljiva mesta že prej izloči. Pomanjkanje nravstveno neoporečnega filma pa čutimo vedno bolj.

Dr. Božidar Lavrič

se je vrnil in redno ordinira

⊙ **Izid žrebanja na razstavi Mihe Maleša. V** nedeljo, 2. junija po zaključku retrospektivne razstave akademičnega slikarja Mihe Maleša so bile izžrebane v navzočnosti gg. Joža Vombergarja, prof. Franceta Capudra in Frana Tominca naslednje številke: 184, 291, 372, 423, 513 in 867. Lastniki kuponov s temi številkami imajo pravico do originalnih grafičnih listov, ki jih dobe med uradnimi urami v Narodni galeriji v Ljubljani.

⊙ **Sprejemni izpiti za 1. razred na III. državni realni gimnaziji v Ljubljani** (Vegova ul. 4) dne 25. in 26. junija. S 5 Din kolkovane prošnje bo ravnateljstvo sprejemalo v svoji pisarni dne 22. in 24. junija. Prošnji je treba priložiti rojstni in krstni list ter šolski izkaz. V I. gimnazijski razred se bodo vpisovali učenci, ki so se rodili leta 1922., 1923., 1924. in 1925. in katerih starši stanujejo v srezih: Ljubljana-mesto, Ljubljana-okolica, Litija, Kamnik in Logatec.

SALON
BAZANELLA
GAJEVA ULICA 6
Najmlajši atelje v Ljubljani
vljudno naznanja spoštovanemu občinstvu, da nastopa danes zvečer (torek) ob 8.30 s svojo kompletno garderobo 14 modelov ter Vas najvljudneje vabi.

⊙ **Velika razstava Leica slik je otvorjena v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti od danes do dne 6. junija v času od 9 do 20. Leica predavanje s 150 posnetki iz Portugalske, Španije, Maroka, Korzike itd. bo drevi ob 20.30 v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Vstop prost.**

⊙ **Združenje urarjev, zlatarjev, optikov itd. v Ljubljani** opozarja cenjeno občinstvo, da bodo imeli njeni člani-trgovci z urami, zlatnino, srebrnino itd. odprte trgovine o binkoštnih praznikih **samo v nedeljo dopoldne; v nedeljo popoldne in v ponedeljek bodo te trgovine ves dan zaprte.**

⊙ **Javne kuhinje v Ljubljani.** Prehrana ljubljanskega prebivalstva je eno tistih področij, na katerem se je zadnja leta precej izpremenilo. Še pred dobrimi 8 leti nismo imeli v Ljubljani druge večje menze kakor Ljudsko kuhinjo, poleg nekaterih akademskih menz, ki so skrbele za prehrano revnih študentov. V tistih časih je bilo ime menza kar skoraj neobhodno zvezano s pojmom slaba hrana. Vsi oni, ki niso jedli doma, so iskali postrežbo po raznih restavracijah. Polagoma pa je tudi Ljubljana začela slediti drugim večjim mestom, kar se tiče javnih menz. Začele so se ustanavljati javne kuhinje z namenom, dajati predvsem poceni in kolikor mogoče dobro in tečno hrano. Spočetka so nudile le eno vrsto obedov za enotno ceno, potem pa se je pod vplivom konkurence in zgledov po drugih mestih začela organizacija menz spreminjati. Ljudski kuhinji je sledila uradniška menza, nato javna kuhinja v Delavski zbornici, ki je uvedla tri razrede prehrane in delno izbiro jedi. Zatem se je ustanovila železničarska menza, nato menza »Žedom«, ki je mesto sistema celotnih obedov uvedla sistem posameznih jedi; predlanskim se je ustanovila menza v Delavskem domu, lansko leto pa je začela obratovati na Aleksandrovi cesti moderna menza »Nova kuhinja«, ki je porabila izkušnje prejšnjih menz in uvedla sistem prehrane po izbiri z jedilnega lista v treh razredih ter predstavlja danes najmoderneje urejeno menzo v Ljubljani. Abonentske cene v navedenih menzah za dva obeda dnevno se gibljejo med 5 do 14 Din. Po podatkih, ki jih imamo na razpolago, se hrani v naštetih menzah dnevno do 5000 Ljubljančanov.

⊙ **K tragični smrti Janeza Pavšiča** smo prejeli poročilo, da Pavšič ni bil udarjen po glavi, marveč je močno padel po stopnicah in si pri tem gotovo pretresel možgane. Udaril se je tako hudo, da mu je iz nosa, ust in ušes tekla kri in ga je moral reševalni avto prepeljati v bolnišnico ob pol 4 zjutraj. Še isto jutro je g. Slamič naročil v bolnišnici, naj ga ne puščajo samega iz bolnišnice, ker bo poslal svoj avto ponj. Kljub temu so ga pa v sredo pustili iz bolnišnice samega in tako sploh ni prišel domov, temveč je šel naravnost v smrt.

⊙ **Ljubljanski ponesrečenci.** V nedeljo se je v Ljubljani pripetila cela vrsta nesreč. Že v soboto ponoči je padel na Celovški cesti 73 letni upokojeni železničar Ivan Margon tako nesrečno, da si je prebil lobanjo v zatilju. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico, kjer pa so ga le obvezali in ker rana ni nevarna, kmalu odpustili v domačo oskrbo. — Pri lahkoatletskih tekmah na igrišču Primorja sta se v nedeljo ponesrečila 18 letni dijak Milan Šušteršič, ki si je zlomil desno roko, in pa 18 letni Svetozar Grgič iz Maribora, ki si je zlomil desno nogo. — Na Cankarjevem nabrežju je nekdo napadel v nedeljo zvečer 29 letnega opankarja Pavla Karokaša, ki je bil ranjen na glavi in je moral v bolnišnico.

⊙ **Dobro in poceni se oblečete pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.**

⊙ **Najlepša toaleta** ni dosti elegantna brez steznika in nedrčka od I. Salaj, Aleksandrova 2/I.

⊙ **Papiga** se je zatekla na uršulinski vrt. Dobi se na porti.

Ptuj

Smrtnonevarno se je ponesrečil 65 letni železniški upokojenec in posestnik Jakob Ratejc na Bregu. Z nove stavbe je padel tako nesrečno, da je obležal nezavesten. Njegovo stanje je obupno.

Pomladek Jadranske straže na državni meščanski šoli v Ptuju priredi 23. junija v Mladiki akademijo, na kateri bo razvil tudi prapor. Dne 28. junija pa pojde 50 članov tega pomladka na sedemdnevno letovanje v Bakar v dom Oblastnega odbora Jadranske straže v Mariboru. Ker so člani večinoma revnega stanu, se naproša občinstvo, da to akcijo podpre.

Smrtna kosa. V mariborski bolnišnici je umrla Agata Šmidt, zasebnica, stara 55 let. Prepeljali so jo v Ptuj in jo pokopali na domačem pokopališču. Naj v miru počiva!

Požar. V četrtek okoli 16 je izbruhnil požar v gospodarskem poslopju posestnika Jakoba Špraha v Lancovivasi. Ogenj se je razširil tudi na stanovanjsko poslopje in je zgorelo vse do tal. Zgorelo je tudi pohištvo in vsa obleka. Škoda je krita le deloma z zavarovalnino.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi
vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec
naravne FRANZ JOSEF grenčice.
Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Danes, v torek, 4. junija ob pol 9. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani predavanje g. A. F. Baumanna

Leica

z Leico po Sredozemskem morju
in
z Leico po slikoviti Bosni
180 diapozitivov

Do vštevši 6. junija v dvorani Okrožnega urada na Miklošičevi c.

razstava povečav

Leica posnetkov. 100 slik z vsega sveta, povečanih do 1·50 m
Vstopnine ni! Pridite!

Mariborske vesti

☐ **Marijine družbe, pozor!** Okrog Maribora, menda še dalje po Spodnjem Štajerskem, hodi ženska, velike postave, stara približno 40 let, in išče podpore pri Marijinih družbah. Pravi, da je sicer posestnica pri Sv. Petru pri Mariboru, da ji je pa pogorel dom in da zato prosi podpore, toda samo pri Marijinih družbah. Koliko pa je vredna njena beseda, kaže sledeče dejstvo. Prišla je v večjo župnijo. Že pri prvih hišah je skrbno popraševala, kako se piše prednica in kje je doma. Res je šla na njen dom in zahtevala od nje, da ji naj da v imenu družbe večjo podporo. Pravila je, da je bila pri gosp. župniku in da ji je gosp. župnik naročil, naj le gre k prednici; sam nima časa, mudi se mu nekam. Prednica je verjela sladkim besedam in ji dala večjo vsoto. Vse pa je bilo laž. V župnišču sploh ni bila, z gospodom župnikom sploh ni govorila, vse si je lažnivka izmislila, da pride do denarja. Dala je prednici celo potrdilo o prejemu podpore in rekla, da ji je tako naročil gospod župnik. Zato pozor pred sleparko!

☐ **Maratonci na deželi.** Zelo hvalevredno nalogo so si postavili Maratonci, ko so začeli razširjati s svojimi nastopi smisel za sport tudi na deželi. V nedeljo so napravili zelo lepo popoldne s svojim nastopom v Sv. Lovrencu na Poh. Hoteli so se pripeljati tja z velikim avtobusom, vendar pa so prometne razmere do Sv. Lovrenca tako nesrečne in slabe, da so morali zadnji del pota od Drave pa do trga prehodili peš. Šentlovrenčani so napolnili veliko dvorano Kmetske posojilnice, neumorni in požrtvovalni g. Petrun pa je skrbel, da je med odmori, ki so bili razmeroma dolgi, ne po krivdi Maratoncev, skrbel z domačo godbo za razvedrilo. Nastop, tako v boksu, kakor tudi v rokoborbi še prav posebej, je pokazal, da so Maratonci na višku in da se morejo meriti z vsemi klubi. Za lep program so Šentlovrenčani Maratoncem prav hvaležni, klubu pa moremo samo čestitati k uspehu in želimo še več takih nastopov.

☐ **V Selnici ob Dravi** je nastal iz dosedaj še neugotovljenih vzrokov požar pri posestnici Mariji Jarc. Zgorelo je gospodarsko poslopje in mnogo kmetijskega orodja. Nastala škoda se ceni na 40 tisoč dinarjev.

☐ **Birmanska darila,** lepa in poceni kupite pri R. Bizjak, urar, Gosposka 16.

☐ **Nepotrebne rokoborbe.** Že lansko leto se vzbujale rokoborbe takozvanih profesijonalcev v verandni dvorani Uniona v Mariboru veliko zanimanje. To zanimanje je bilo bolj negativne vrednosti. Za letos se nam spet ponujajo in napovedujejo take rokoborbe, katerih druga mesta ne prenesejo in to zato, ker so rokoborbe v tem smislu brez udeležbe. Zdi se nam, da je tudi v Mariboru ta prireditev, ki naj bi se začela 8. t. m., brez vsake potrebe.

☐ **Precej denarja** so prinesli državni blagajni dohodki pri mariborski glavni carinarnici v preteklem mesecu. Za uvoz je prejela carinarnica Din 5,025.833.40 in za izvoz Din 11,375.75. Skupaj torej Din 5,037.209.15.

☐ **Azilni sklad PTL** je v maju dosegel vsoto 173.697 Din. Izven mesečne nabiralne akcije je prejel sklad od neznane darovalke potom »Slovenčeve« podružnice Din 100, iz neke stave Din 100, od dr. Danila Komavlija, odvetnika v Mariboru Din 100. Vsem darovalcem iskrena hvala!

☐ **Poravnajte zapadle obroke!** Za abonente in lastnike blokov so se gledališke predstave zaključile. Gledališka uprava naproša vse one, ki so s plačevanjem mesečnih obrokov v zaostanku, da jih čimprej poravnajo, ker mora blagajna urediti svoj sezonski obračun.

☐ **Pregled konj** in obenem nakup konj za tovorne vožnje se vrši dnevno med uradnimi urami v artiljerijski vojašnici v Stritarjevi ulici. Konji morajo biti stari od 4 do 7 let.

☐ **Birmanske ure in zlatnino** na obroke da urar Ignac Jan v Gradu.

☐ **Konji so se splašili** včeraj dopoldne na Tržaški cesti. Ravno v tem času je šel po cesti 58 letni Blaž Sirnik iz Spod. Radvanja. Konji so drveli z vozom po cesti, da se jim Sirnik ni več mogel ogniti. Prišel je pod voz, ki je šel preko njega tako, da je zadobil ponesrečenec težke notranje poškodbe in so ga morali prepeljati v bolnišnico.

☐ **To sta pivca!** Oblasti strogo preganjajo krošnjarje z vinom- ki ponujajo svojo pijačo v mestu zasebnikom. Vino jim zaplenijo ter izročijo mestni oskrbnišnici za stare reveže. V petek je stražnik zalotil dva taka krošnjarja, ki sta imela vsak 10 litersko pletenko v nahrbtniku ter ju predvedel mestnemu obrtnemu referentu dr. Senkoviču, da ju kaznuje z zaplembo vina. Ko sta skesana grešnika čakala v predsobi referenta na zaslišanje, ju je popadla jeza, da bi drugi pili njuno vino, pa sta začela piti sama. Pila sta in pila, da se jima je začelo megliti pred očmi in sta se končno opila do nezavesti. V pletenkah je pa ostalo za mestne obožce samo še malo vina.

☐ **Tat — draguljar.** Kakor smo že poročali, je bil izvršen v petek v dopoldanskih urah vlom v privatno hišo v Vetrinjski ulici. Pri tem vlomu je padel v roke policiji 42 letni Hajredin Serdanović iz Banjaluke. Pri njem so našli razven oropanih predmetov še polno drugih dragocenosti in sicer: zlat ženski prstan, niklasto in srebrno moško uro, medaljonček. Od njega je zvedela tudi policija, da je precej dragocenosti, ki jih je gotovo tudi drugje pokradel, že preje prodal. En dan pred vlomom v Mariboru je bil Serdanović v Ljubljani in je mogoče, da so nekatere ukradene dragocenosti iz Ljubljane.

☐ **Mednarodnega grešnika** so imeli včeraj pred malim senatom. Zagovarjal se je 39 letni Edmund Lorber iz Krčevine zaradi vloma v stanovanje profesorja Kovača. Mož ima za seboj burno pustolovsko življenje, ki ga je vodilo po vseh evropskih državah in po Afriki. Nazadnje se je povrnil v Maribor, kjer je kmalu dobil stike s sebi enakimi. V družbi dveh mladoletnikov je zasnoval več vlomov. Najprej je nameravala tolpa opleniti stanovanje puškarja Strnada, pa je to preprečil srečen slučaj. Potem so vzeli na piko prof. Kovača ter mu odnesli iz stanovanja dragocenosti v vrednosti 12.430 Din. Vlomilce so zasledili, ker so skušali zamenjati ukradene zlatnike. Sodišče je obsodilo Lorberja na 1 leto in 3 mesece robije ter na 3 leta izgube častnih pravic.

»BRAN-I-BOR« SE BRIGA ZA BRATE V SUŽNOSTI. PRISTOPAJTE!

Kulturni obzornik

Med revijami

MLADIKA št. 5

Junijska »Mladika« je po večini svojih prispevkov posvečena evharističnemu kongresu. Na evharistični praznik in molitev opozarjajo **pesmi** Vinka Žitnika, Prošnja pesem, Ljubljana ob kongresu, Gospodova tožba, Nočna pesem, Večerna hostija, lepo pripovedovanje **Bogdana Kozaka** o »Zdravilu za smrt in življenje«, kjer govori o znanem slovenskem vojnem kuratu in njegovemu učencu Kvasu ter svetih popotnicah sredi razdejane Gorice, kar ima še poseben pomen ob dvajsetletnici italijanske vojne napovedi. **Dr. Stelè** priobčuje zanimiv in tehten članek o sodobni evharistični umetnosti, t. j. o razvoju vseh arhitektonskih in likovnih umetnotnih prvinah, ki so spremljale češčenje sv. Evharistije po katoliških cerkvah. Po kratkem historičnem uvodu preide na delo umetnostnih šol našega Plečnika in Vurnika ter označuje njuno delo na področju cerkvene arhitekture ter evharističnega pribora; ciborijev, monštranc, kadilnic, pluvijalov itd. Članek ponazorujejo številne podobe. — **Dr. Grafenauer** je zbral v članku »R. Telo in narodna pesem« iz Štrekljevih narodnih pesmi tiste, ki najznačilnejše opevajo evharistijo, globoko ljudsko razumevanje Telesa in Krvi Gospodove pod podobo kruha in vina. Te prelepe legendarne pesmi, ki so tako tesno povezane z vsem kmečkim življenjem, pa polne poezije, so zdaj zbrane v tem članku, o katerem je prav, da je izšel **v reviji.** L. Puš piše o Tomčevem oratoriju, ki **ga bo** Pevska zveza izvajala na Stadionu ob priliki kongresa ter obenem razloži še razmišljanje **L. Grafenauerjeve** o Rešnjem Telesu in družini. — Z religioznim **razpoloženjem** v zvezi **so še** ‚Naše romanje', črtica Mirka Lovka, Timmermansova legenda **Ukradena Mati Božja ter prevod srbske narodne pesmi Svetniki dele svet (Šmolej). Ostalo gradivo predstavljajo** Mördendorferjeve Narodne pravljice, Habbertonova novela Helenina otroka; pesmi L. Staneka, I. Čampa, J. Udoviča, G. Strniše ter značilna »Slika« A .Galetove — Dalje razpravi: V. Steske: **150-letnica treh ljubljanskih cerkva,** in Koštialova: Genialen ali genijalen? — in dalje stalne rubrike: **nove knjige,** kjer je poročilo tudi o Vodnikovih knjigah; kuharica, zabava in šale itd. — Na platnicah pa je ostro in po pravici zavrnjen Ilešičev napad na jezik v Mohorjevih večernicah, na kar smo v »Slovencu« že posebej opozorili.

STRAŽA V VIHARJU, št. 19.

Ob 85-letnici nadškofa Jegliča ponatiskuje »Straža v viharju«, štirinajstdnevnik katoliških akademikov, nadškofovo pismo, s katerim visoki jubilant hvali njihovo začrtano pot in jim želi, »naj ostanejo zvesti započeti borbi«. Takoj zatem prinaša pismo sedanjega škofa — namenjeno vsem akademikom — kot posebno vabilo na evharistični kongres. Takoj pod obe pismi pa je debelo poděrtano »stražarsko« vodilo: »Boj **kapitalizmu** in **komunizmu,** ki jima je gospodarstvo **namen in smoter** življenja. Zato oznanjujmo krščansko naravno, organsko pojmovanje življenja, družbe in gospodarstva.« V tem smislu napoveduje »Straža« **ofenzivo** »proti samemu sebi in svoji bojazljivosti ter proti brezvernemu svetu«. Tako hoče na »ruševinah liberalizma« **dosledno in samozavestno** graditi novo življenje. Profesor **Veber** piše o »gospodarstvu in življenju«. Stražarji sami pa razmotrivajo o stanovski ideji in samoupravnem načelu, o delovanju kominterne, kjer ugotavljajo ‚da se je »kulturni boljševizem že košato razbohotil tudi po slovenskih listih, knjigah in revijah, kar spada v obširni kompleks široko zasnovane komunistične propagande tudi med slovenskim narodom«; o kmetski vzgoji ter o **evgeniki,** kjer zavzemajo načelno stališče proti sterilizaciji in abortusu, kar je aktualno spričo vedno večjih prizadevanj evropskih držav za čim bolj zdravo »rasO« — O teh vprašanjih hoče zavzeti zadnja številka Straže načelno stališče v majhnih člankih, anonimnih, pa samozavestnih in odločnih, ki so samo poudarjena načela in ne morda razprave. Ta udarnost je oznaka »Straže«. — Še bolj se pa kaže v Obzorniku, kjer se ozirajo Stražarji na razne borbe v slovenski javnosti (debata z »Ljub. Zvonom« itd.), predvsem pa na razmere na naši univerzi, kjer vodijo odločen boj zlasti proti vsakršnim marsističnim težnjam.

SODOBNOST, št. 5.

Sodobnost ni nikakršna katoliška revija, od časa do časa se čuti iz nje celo več ali manj prikrita ost zoper vsakršno religiozno metafiziko, toda biti hoče **neodvisna slovenska revija,** ki se sicer socialno nagiba kolikor toliko k marksizmu, vendar pa se je prav v tej številki izrazila **proti** — levičarstvu. Stoji pa vseskozi na trdnem slovenskem kulturnem programu, ki ga skuša poudariti prav ta številka. Iz nje ponatiskujem takoj uvedne besede, s katerimi se S. Leben zavzema za znanega slovenskega profesorja, in to v načelnem članku, naperjenem proti »mladoliberalnim intelektualcem, ki jim je še danes politični vodja dr. Kramer«. Tam piše: »Domislil sem se slovenskega profesorja, ki zdaj že tretje leto po sili domuje izven ožje domovine. Izvrsten učitelj je bil, eden izmed redkih, ki je pravilno razumeval svoj učiteljski poklic, človek, ki je skoraj ves čas, svojo telesno in svojo duševno silo dal mladini; in mladina ga je s svojim zdravim čutom cenila kot enega svojih najboljših učiteljev; če se danes srečam s katerim izmed njegovih učencev, vidim, da ga nobeden ne more pozabiti kot učitelja, ki mu je mnogo, če ne največ dal v njegovih gimnazijskih letih. Kaj je zagrešil ta iskreni in navdušeni vzgojitelj mladine, da je moral iz Slovenije takrat, ko je uradnikom v Sloveniji ravnal usodo **edinole in izključno** dr. Kramer? Mar ni vse žive dni prepričeval mladine o »vodilni vlogi duha in ideje?« Gotovo jo je. Zagrešil pa je le to, da je tudi s svojim osebnim življenjem dal zgled značajnosti, ker je tudi v dejanju ravnal po svojem prepričanju, ga je takratni mladoliberalni krog odstranil iz Slovenije. Mar ni takratno ravnanje dr. Kramerjeve politične skupine bilo udarec v obraz najprimitivnejši morali po naših srednjih šolah? Mar ni ta skupina dala mladini nad vse pohujšljivega zgleda, kako duha in idejo uklanjati. Te besede, ki se očividno nanašajo na našega **Mostarca,** so izrečene kot odgovor na Zalokarjev članek »O duhu in ideji« v reviji »Misel in delo«. — Nadalje našteva krog okoli Sodobnosti »nekaj poglavitnih kulturnih teženj slovenskega naroda«, kjer našteva potrebo po Akademiji znanosti in umetnosti, izpopolnitvi univerze, graditvi univ. knjižnice, kot najnujnejše; za bodočnost pa moramo gledati, da dobimo: umetnostno akademijo, dramatično šolo, popolno gimnazijo v Prekmurju, obnovitev društvenega življenja, delavske in kmetske visoke šole, dostojni razstavni paviljon, veliko ljudsko knjižnico, avtonomnost pri učnih knjigah, obrtni in etnografski muzej, ureditev štipendij itd. ter zahteva, da se vsi predmeti po šolah poučujejo v materinščini ter s slovenskimi učnimi knjigami. — To so na vsak način kulturne potrebe, ki jim mi prav tako čutimo in prav tako poudarjamo, ter smo v tem oziru pač na eni fronti s Sodobnostjo. Vprašanje je seveda — **materijalno** in **politično.** Ko bi ostale stare samouprave, bi bilo že marsikaj tega našega programa realiziranega. — Med nadaljnimi doneski omenjam Tumovo kritiko liberalizma, F. Kozaka začetek vojnega romana Odhod; Žgečevo sociološko študijo Haloz, Miška Kranjca povest Južni vetrovi, o kateri še ne moremo reči sodbe, ker je namenjena za ves letnik. Poudariti pa moramo **Legišovo** oceno Slodnjakovega Pregleda slov. književnosti, ki se strinje v glavnim ugotovitvah z dom in svetovo in še ni zaključena, ter zlasti dobro in pravično ter v celoti sprejemljivo oceno Klopčičevih Preprostih pesmi, ki jo je napisal **Filip Kalan.** — Dr Glonar ocenjuje nove prevode, J. Vilfan karakterizira Tivolsko resolucijo iz l. 1909, številko zaključuje Vidmarjev odgovor na njegovo oceno v Času in dela za oceno kriv ves uredniški odbor Časa. Mi pa smo mnenja, da je to osebna zadeva obeh pisateljev. td.

Francosko odlikovanje v Kamniku

Prof. Klavdija Gabrijelčič-Zvokelj

Že dalj časa se je šepetalo v Kamniku, da obišče naše mesto francoski konzul v Ljubljani, g. Gabriel Remerand. Pretekli teden se je res pripeljal v spremstvu g. prof. Jaklič a. Francoski krožek ga je sprejel v svojih prostorih v Kamniškem domu. G. konzul je pozdravil člane in si ogledal prostore. Zanimal se je zlasti za francosko knjižnico, za katero je obljubil svojo podporo.

Za tem je odšel pogledat znameniti kamniški muzej, last vet. nadzornika v pok. g. Sadnikarja. G. Sadnikar in njegova gospa sta z vso njima lastno uslužnostjo nad eno uro razkazovala starine, za katere se je g. konzul zelo zanimal.

Zvečer je francoski krožek priredil intimni večer za člane in po njih vpeljane goste. Uvodoma je pozdravila zbrane goste predsednica krožka, ga. prof Gabrijelčič-Žvokljeva. Za njo je stopil na okusno prirejen oder g. konzul, ki je dejal med drugim, da je ga. profesorica kot nalašč preseljena v Kamnik, ki tako sliči francoskemu Grenoblu, kjer je študirala in se navzela toliko ljubezni do francoskega jezika in naroda. In to ljubezen sedaj goji še nadalje. Omenjal je njeno delo in požrtvovalnost na polju francosko-jugoslovanskega prijateljstva in zbliževanja. Nato ji je podelil visoko odlikovanje: »Palmes Académiques«. Vsi navzoči so stoje zapeli francosko in jugoslovansko himno. Žvokljev Janezek in Vremšakov Samo, ki je prinesel krasen šopek rdečih nageljnov, sta pa zapela: »Au claire de la lune...« Ogromen aplavz je nagradil oba. Recitacija: »La France est belle« je vse zbrane prav močno razgibala, vsaj je bila jezikovno brezhibno podana, kot bi jo recitiral rojen Francoz. Program slavnostne predstave je bil zelo pester. Na sporedu so bile tudi muzikalne točke, ki so jih izvajali ga. Fini Kendova, gg. Vremšak in Rus. Tudi igrica »Faites comme je dis!« je močno ganila. G. konzul je bil vidno ginjen, ko je čul tako daleč od svoje domovine igro v materinem jeziku. Moramo reči, da je bila to ena najboljših prireditev, ki jih je Kamnik sploh kdaj aranžiral. Vodil je predstavo vladni svetnik, g. dr. Fran Vidic. Zanimivo je nadalje tudi to, da ni bila prireditev le za inteligenco, temveč tudi za priproste; vsaj sta sodelovali tudi dve družini izseljencev: Iskrova in Poljanškova. Najbrže, da še v ljubljanskem gledališču ni bilo nikdar toliko pristnosti, kot je bilo na tej predstavi — predmeti in oprava— vse izbrano in pristno. Po končanem sporedu je bila čajanka, pri kateri se je g. konzul zahvalil za tako izvrstno in prisrčno prireditev ter želel krožku najlepši razvoj. Čajanko je vodila gospa Finkova.

* * *

»Francoski krožek v Kamniku« je bil ustanovljen 6. junija 1933, delovati pa je začel že v januarju 1933.

V novembru 1932 je prišel v Kamnik lektor francoskega jezika g. prof. Jean Lacroix. Ob tej priliki je imel propagandno predavanje. Udeležba je bila izredno velika in že pri tem predavanju je bilo sklenjeno, da se osnuje v Kamniku »Krožek prijateljev Francije«. Sedaj ima krožek 50 članov. Člani se redno zbirajo dvakrat tedensko v krožkovih prostorih v »Kamniškem domu«, Do sedaj so bili tečaji za konverzacijo in za začetnike. Lansko leto v počitnicah je krožek organiziral kurz za gimnazijce, ki je izredno lepo uspel. Ta kurz se bo letos nadaljeval.

V prihodnjih jesenskih mesecih namerava krožek pridobil šolsko in predšolsko mladino in ji nuditi možnost učiti se francoskega jezika pod takimi pogoji, da bo najrevnejši otrok lahko posečal pouk. Poudarjamo pa, da krožek ne uporablja šolskega sistema ter je ta pouk celota zase. Dosedanji uspehi pri nekaterih otrokih so pokazali, da je ta način učenja francoskega jezika mnogo lažji in uspešnejši. Vsaj imamo v Kamniku nekaj otrok, ki še ne hodijo v šolo, pa že znajo francosko.

»Francoski krožek v Kamniku« je solidna zgradba in disciplinirana organizacija, ki si kot taka pridobiva vedno več veljave. Veliko podporo pa je krožku nudil g. dekan Rihar, ki je dal na razpolago prostore v cerkveni hiši odnosno pozneje v »Kamniškem domu« ter dal s tem krožku podlago za uspešno delo. Želimo odboru in krožku najlepšega razvoja in uspehov. Kamniški mladini pa svetujemo, da se oklene krožka, vsaj je resničen rek: »Kolikor jezikov znaš, toliko mož veljaš!« — Predsednici g. prof. Klavdiji Gabrijelčič-Žvokljevi iskreno čestitamo vsi Kamničani kakor tudi »Slovenec«!

Inž. Josip Močnik, rudarski glavar v Ljubljani

Za rudarskega glavarja v Ljubljani je imenovan g. inž. Močnik Josip, idrijski rojak, kateri kraj nam je dal že celo vrsto odličnih rud. strokovnjakov. Izhajajoč iz stare rudarske rodbine, je po dovršitvi gimn. študij v Ljubljani študiral rudarstvo v Přibramu na Češkem, kar je bilo v tedanjih časih že zadosten povod, da po diplomiranju za rud. inženjerja ni dobil drž. rud. službe. Pred vojno je odšel službovat v Bosno k rud. oblasti v Sarajevu, kasneje na rudnik Zenica. Po osvobojenju se je vrnil v svojo ožjo domovino in služboval 4 in pol leta pri Okrožnem rudarskem uradu v Celju, dokler ni prišel v oktobru l. 1923 kot direktor rudnika v Velenje, kjer je razvil v odlični meri svojo inicijativnost, podjetnost in delavnost v procvit drž. podjetja, delal z uspehom na moderni reorganizaciji in mehanizaciji rudnika, ki je vodila k znatnemu znižanju proizvodnih stroškov in olajšanju prodaje premoga, kar je bilo tem važnejše, ker se je že v tistih letih pojavila stagnacija v konjunkturi na premogovnih tržiščih. V plodovito dobo njegovega udejstvovanja v Velenju spada tudi gradnja velike kalorične centrale, ki je za rudnik naravnost vitalnega pomena. Pokazal je tudi globok socialni čut z zidavo delavskih stanovanj, s čimer so se zdravstvene prilike med delavstvom znatno zboljšale. Po dogradnji centrale se je z vso vnemo lotil in tudi rešil vprašanje uvedbe raznih strojev v jami za lažje pridobivanje premoga in s tem v zvezi zmanjšanje produkcijskih stroškov, vse v cilju čim boljše prosperitete rudnika. Mnogo osebnega truda je zahtevalo že takrat tudi pridobivanje novih konsumentov za velenjski premog, ker so zaradi poostrene krize mnogi obrati ustavili delo in naročila premoga. Koncem leta 1929 je bil premeščen k rudarskemu glavarstvu v Ljubljani, leta 1931 pa je prevzel vodstvo rudarskega glavarstva v Zagrebu, kjer je s svojim odličnim strokovnim znanjem in z vzgledno požrtvovalnostjo deloval v korist razvoja rudarske stroke in saniranja težkih gospodarsko-ekonomskih prilik rudnikov.

Novoimenovanega rud. glavarja g. inž. Močnika dičijo poleg strokovnega znanja, pridobljenega na številnih odgovornih službenih mestih, tudi globoko pojmovan socialni čut in osebne vrline narodne zavednosti in srčne dobrote, zato mu želimo na odgovornem mestu v obrambi pravic najbednejšega rud. sloja in v delu za procvit našega rudarstva popolnega uspeha s starim rudarskim geslom »Srečno!«

Cesta Slovenjgradec-Kotlje-Guštanj

Belgrad, 3. junija.

Vseld dolgotrajnih prizadevanj ljudi, ki so interesirani na razvoju turizma in na odkritju letoviščarskih krasot Mežiške doline, ki so vsled nezadostnih prometnih sredstev dostopne le z velikimi izgubami časa, so merodajni krogi pristali na gradbo široke ceste, ki se bi odtrgala ob banovinske ceste v Slovenjgradcu in šla naravnost skozi Kotlje v Guštanj, kjer bi se zopet združila z banovinsko cesto, ki gre iz Dravograda do državne meje. Mežiška dolina bi s tem dobila že svoj drugi direktni dostop iz nekdanje Štajerske, ker gradijo tudi cesto iz Šoštanja čez Šent Vid v Črno. Prebivalstvo te obmejne doline bo imelo od teh novih, toliko potrebnih potov velike koristi.

— **Izjava.** V reviji »Kronika slovenskih mest«, letnik II., št. 1, je v oglasnem delu pod mojim oglasom pridjan pristavek: Tvrdka je bila odlikovana na svetovni razstavi v Londonu leta 1933 z diplomo, zlato kolajno in grand prix. Izjavljam, da se je dostavil ta dostavek v omenjeni oglas pomotoma, ker je moja tvrdka bila ustanovljena šele marca 1935. — Franc Briceli.

Koledar

Torek, 4. junija: Frančišek Kar.; Kvirin, škof, mučenec.

Osebne vesti

= **Poroki.** V soboto sta se poročila g. Rudolf Leskovic, rotacijski strojnik Jugoslovanske tiskarne, in gdčna Slava Šibic, v nedeljo pa g. Rudolf Samec, stavec Jugoslovanske tiskarne, in gdčna Zofka Bučar. Mladim novoporočencem želimo mnogo sreče in blagoslova!

= **Poročil** se je v nedeljo v Kranju g. dr. Leo Pompe, sodnik v Laškem, z gdč. Dorico Savnik, hčerko veletrgovca in industrijalca Ivana Savnika. Obilo sreče!

Ostale vesti

— **Konvikt za srednješolke pri uršulinkah v Ljubljani.** Uršulinke v Ljubljani imajo konvikt za srednješolke. Sprejemajo gojenke, ki posečajo uršulinsko realno gimnazijo in meščansko šolo. Učenke, ki hočejo vstopiti v I. gimnazijski razred, morajo do 22. junija ravnateljstvu dostaviti s 5 Din kolkovano prošnjo za sprejemni izpit, kateri naj prilože šolski izkaz in krstni list. Po določbi srednješolskega zakona se smejo sprejeti v I. gimnazijski razred le učenke od 10. do 13. leta. Vpisovanje je 21. in 22. junija. Sprejemni izpit se bo vršil 24. in če treba tudi 25. junija, ako šolske oblasti ne odrede drugače. V konvikt se sprejemajo tudi deklice, ki posečajo državne gimnazije in druge srednješolske zavode. Oskrbnina znaša 500 Din na mesec. Starši, ki hočejo izročiti svoje hčerke konviktu, naj se osebno ali pismeno obrnejo na predstojništvo uršulinskega samostana, kjer bodo dobili prospekt in točnejše informacije.

— **Na Sv. Joštu nad Kranjem** bo na binkoštni ponedeljek shod mož in fantov kranjske dekanije. V nedeljo, 9. junija zvečer ob 8 pete litanije, potem procesija in blagoslov evharističnega križa. V ponedeljek, 10. junija služba božja ob 6 in 10 in sicer ob 10 na prostem. Vmes več tihih sv. maš. Na razpolago bo več spovednikov, da bo mogoče prejeti sv. zakramente.

— **Poštna blagajna v Ljubljani** nam javlja, da se bodo pokojnine državnim nameščencem izplačevale v sredo.

— **Požar po streli.** Pretekle dni je bil v okolici Slovenske Bistrice hud naliv s točo in strelo. Toča je napravila veliko škodo po polju in po vinogradih ter vrtovih. Strela je udarila v hišo posestnice Ane Vrhovšek na Cigancih. Poslopje je bilo naenkrat v ognju, tako da je bila vsaka pomoč nemogoča. Gasilci so bili sicer hitro na kraju požara, vendar so mogli požar samo omejiti, da se niso vnela še sosednja poslopja. Škoda znaša okoli 30.000 Din.

— **Proti zaprtju,** motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne Franz Josef grenčice. Odobr. od Min. soc. pol. in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

— **Surov napad na motoeiklista.** V nedeljo zvečer se je peljal z motornim kolesom skozi Dravlje domov na Trato elektromehanik Franc Arhar, zaposlen v remizi. V Dravljah so ga napadli trije fantje, ki so neusmiljeno udrihali z debelimi koli po njem, dokler ni nezavesten obležal. Napadalci so po napadu zbežali, drugi ljudje pa so Arharja prenesli v bližnjo gostilno, odkoder so poklicali ljubljanske reševalce, ki so Arharja prepeljali v bolnišnico. Arhar se je medtem že zavedel in povedal, kdo so napadalci, ki jih je orožništvo tudi že izsledilo.

— **Smrt zaradi kola.** Poročali smo, da so v petek na Gmajni pri Krki fantje napadli 27 letnega posestnikovega sina Franca Tomažina ter ga tako pretepli, da je obležal nezavesten. Tomažin je bil prepeljan v ljubljansko bolnišnico, kjer so mu nudili zdravniško pomoč, toda vse ni nič zaleglo ter je včeraj okoli polnoči v bolnišnici umrl. Napadalci so znani ter pridejo zaradi uboja pred sodišče.

— **Smrtna nesreča zaradi šmarnic.** Na Bledu je odšel v soboto 14 letni tesarjev sin Stanko Habjan na bližnji hrib Kupljenik nabirat šmarnice. Pri trganju cvetja pa je padel z visoke skale in obležal nezavesten s hudimi poškodbami. Nesrečo so videli drugi ljudje, ki so dečka pobrali ter ga prinesli na Bled. Tam mu je nudil prvo pomoč zdravnik dr. de Gleria, nakar je bil deček prepeljan v ljubljansko bolnišnico. Toda dečkove poškodbe so bile smrtne in je v nedeljo zvečer res umrl.

— Cenjene čitatelje opozarjamo na današnjo prilogo »Schichtova pralna metoda«.

— **Nova izdaja Večne molitve** pred Jezusom v Zakramentu ljubezni (po Walserju) je pravkar izšla *v desetem natisu* in se dobi *v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.* Cena z rdečo obrezo 44 Din. Vsem častilcem presv. Rešnjega Telesa — dnevnim in nočnim — knjižico toplo priporočamo.

— **Zgradba cerkve v Zgornji Rečici.** V članek v nedeljski številki se je pri številki čekovne položnice Hranilnice in posojilnice v Laškem vrinila pomota. Prava številka čekovne položnice je 11.738, na kar opozarjamo vse one, ki bi hoteli kaj prispevati za prepotrebno novo cerkev.

— **Najden utopljenec.** Včeraj dopoldne so našli na levem bregu Savinje v Tremerjih pri Laškem utopljenega Stusa Jožefa, roj. v St. Vidu pri Planini. Nesrečnež je bil zaposlen pri regulaciji Savinje in je ob prehodu čez zasilni most dne 24. maja t. l. padel v vodo. Savinja ga je šele včeraj naplavila. Truplo so prepeljali v mrtvašnico pokopališča v Laško, kjer bo tudi pokopano.

— **Nesreča.** Alojzij Košir, sin žagarja v Slov. Konjicah, je na sprehodu padel tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo.

— **Banovinska kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu** priredi v sredo dne 5. julija od 8 do 12 in od 14 do 18 enodnevni vrtnarski tečaj o gojitvi zelenjave, lončnih in lepotičnih rastlin.

Celje

Duhovniki braslovške, celjske in novocerkovške dekanije bodo imeli v mesecu juniju redno mesečno rekolekcijo v četrtek, dne 13. junija.

Jadranski dnevi v Celju. Skromna, a zato tem bolj prisrčna je bila letos proslava Jadranske straže v Celju. Že med tednom so nekatere trgovine aranžirale izložbe po geslu »Naše morje«, v izložbenem oknu trgovine Stermecki je bil pa ves mesec razstavljen model nove ladje, ki ima ime po pokojnem kralju. Proslava sama se je pričela v soboto zvečer v mestnem gledališču z akademijo Jadranske straže. Spored je bil skrbno izbran in je nudil občinstvu več kakor je pričakovalo. Program so izpopolnili mladinski orkester Glasbene Matice pod vodstvom ravnatelja g. Karla Sancina, mladinski zbor, okrog 200 grl. Pomladka JS mestne deške in dekliške šole pod vodstvom g. C. Preglja, Dalmatinski hajkaš, ritmična študija, spremljal solopetje baritonista g. prof. M. Močana, izvajale so te vaje višješolke drž. realne gimnazije, točko je naštudirala gdč. prof. Mervoševa, nastopil je moški zbor »Svobode«, ki je pod vodstvom g. Cirila Preglja zapel nekaj pesmi. Večer je zaključilo 4. dejanje I. Vodopivčeve drame »Ekvinokcij«, ki ga je naštudiral ansambl Dramatičnega društva. Akademijo je obiskalo mnogo Celjanov in je bilo mestno gledališče popolnoma zasedeno. V nedeljo dopoldne je bila otvorjena v sejni dvorani Mestne hranilnice razstava slik z našega Jadrana, ki jo je priredil akad. slikar g. Balakovič. Obhod po mestu z godbo in veslaške tekme na Savinji je zaradi narasle vode odpadlo. Popoldne je bila pa na Dečkovem trgu javna tombola, katere se je udeležilo toliko občinstva, da je zmanjkalo kart, kar se že dolgo ni primerilo.

Zgled vrle pevke. Ko je po celjskih cerkvah donela ob zaključku majniške pobožnosti tista ljubka pesem, ki jo pojo romarji na čast Zaplaški Mariji »Z bogom, dan's Marija pravi«, ni pač nihče mislil, da prepeva to pesem na koru cerkve sv. Danijela že dvajseto leto vrla pevka gdč. Rozika Bervarjeva. Edini znan obraz po dvajsetih letih med številnimi in vzornimi pevci farnega kora. In kdor je poznal razmere cerkvenih zborov zlasti ob šmarničnih pobožnostih v Celju, ko je tekmoval zbor stolnega organista Karla Bervarja z nemškim cerkvenim zborom v nemški cerkvi, ta bo priznal, da so bile Bervarjeve hčerke steber in opora vsemu takratnemu zboru, zakaj oče Bervar je z vso svojo silo in avtoriteto uveljavljal slovensko cerkveno petje v cerkvi sv. Danijela. Naj bodo pevki Roziki izrečene prisrčne čestitke z željo, da bi ostala tako zvesta cerkveni pesmi, kakor ji je njen obče spoštovani g. oče kljub njegovim sedmim življenjskim križem.

Zaprisega vojaških novincev. V nedeljo dopoldne je bila na dvorišču vojašnice Kralja Petra I. zaprisega voj. novincev 39. pp. Nove vojake so zaprisegli pravoslavni, katoliški in muslimanski duhovnik, po zaprisegi pa je imel lep nagovor na nove vojake poveljnik 39. pp. g. polkovnik Golubović. Popoldne je bila prosta zabava, pri kateri je, kakor pri dopoldanski svečanosti, igrala vojaška godba.

Vpisovanje na drž. deški meščanski šoli v Celju bo dne 27. junija od 8 do 12. Sprejemajo se učenci, ki so brez kake slabe ocene dovršili 4. šolsko leto in ne bodo do 1. septembra prekoračili 14. leta. Kdor želi vstopiti v meščansko šolo, naj se vpiše ta dan. Predloži naj »Izkaz« o šolskem napredku. Redno vpisovanje bo pa v jeseni, dne 2. in 3. septembra. Takrat se mora ponovno vsakdo vpisati, oddati krstni list, plačati šolnino itd.

Slovenjgradec

Dobro uspela predavanja. Na Vnebohod se je v župnijski dvorani v Starem trgu vršilo predavanje »Evharistični kongresi nekdaj in sedaj.« Predaval je s pomočjo krasnih skioptičnih slik g. Smersu Rudolf iz Ljubljane. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano, ter je bil predavatelj z obiskom, poslušalci pa s predavanjem zelo zadovoljni. Takih predavanj si želimo slišati in videti še večkrat. — Isti dan dopoldne je bilo tudi filmsko predavanje o jetiki v kinodvorani pri Gollu. Tudi to predavanje je bilo prav dobro obiskano. Predaval je šef internega oddelka tukajšnje bolnišnice g. dr. Radšel.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča cerkvenim zborom za praznik presvetega Rešnjega Telesa in osmino sledeče skladbe: *Pogačnik I.:* Slava presv. Srcu. 10 pesmi za mešani zbor, part 20, gl. 6 Din; *Premrl St.:* V Zakramentu vse sladkosti. Za mešani zbor, 20 Din; *Premrl St.:* 13 obhajilnih pesmi za mešani zbor, 15 Din; *Premrl St.:* Jezus naj živi! 42 evharističnih pesmi iz Cerkvenega Glasbenika za mešani zbor, deloma z orglami. Part 60 Din, gl. 10 Din; *Sattner p. H. & E. Hochreiter:* Himne pri procesiji na praznik presv. Rešnjega Telesa, za mešani zbor, 20 Din; *Sattner p. H.:* Slavospevi presv. Srcu za mešani zbor. Part. 25 Din, gl. 5 Din; *Sattner p. H.:* Ognjišče ljubezni. 8 pesmi na čast presv. Srcu Jezusovemu, za mešani zbor. Part. 30 Din, gl. 4 Din; *Vodopivec V.:* 20 evharističnih pesmi za moški zbor (obhajilne in blagoslovne), 28 Din; *Vodopivec V.:* Lauda Sion. Pesmi v čast sv. Duhu, Srcu Jezusovemu in presv. Rešnjemu Telesu. 15 Din.

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

DRAMA — Začetek ob 20

Torek, 4. junija: *Operna produkcija gojencev državnega konservatorija.*
Sreda, 5. junija: *Zlato tele.* Red Sreda.

OPERA — Začetek ob 20

Torek, 4. junija: Zaprto.
Sreda, 5. junija: *Zemruda.* Red A.

*

Uprava Narodnega gledališča sporoča: Glede predstave »Beneškega trgovca« za red Četrtek, ki bi se bila morala vršiti v petek, dne 31. maja t. l., izjavlja podpisana uprava službeno: Eno uro pred začetkom predstave je javil službujoči režiser direktorju drame, da interpretke glavne ženske vloge ni v gledališču in najbrž tudi v Ljubljani ne. Ravnatelj Drame je takoj odločil, naj se za isti abonma igra komenijo »Zlato tele« in odredil tri člane tehničnega zbora (kolesarje), da nujno obveste o tem vse članice in člane, ki so v tej igri zaposleni, a jih ni bilo v gledališču. Tudi telefon vso uro med 7 in 8 ni počival. Ko se je ob 8.10 izkazalo, da dveh dam, ki imata v komediji važnejšo vlogo, ni mogoče najti, in je abonma Četrtek vse ostale igre, ki so na repertoarju, že imel, je direktor Drame v imenu uprave Narodnega gledališča, izdal odlok, da se predstava odpove, kar je bilo občinstvu javljeno. Uprava je storila vse, kar je bilo v njeni moči, da bi bila predstavo omogočila in obžaluje, da so se morali abonenti reda Četrtek zaman potruditi v gledališče. — V Ljubljani, dne 3. junija 1935. — Uprava Narodnega gledališča.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 4. junija: *Trafika.* V korist Združenja gledaliških igralcev. Bloki ne veljajo.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Torek, 4. junija ob 20: *Tajfun,* drama. Proslava 25 letnega gledališkega delovanja g. Milana Skrbinška. — Abonma.

Naznanila

Maturanti II. državne realne gimnazije v Ljubljani letnik 1925 (Poljane, razrednik prof. Schweiger)! Ob desetletnici mature se bomo sestali 28. ali 29. junija v Ljubljani. Prosim, prijavite se z eventuelnimi predlogi na naslov: Dr. Mermolja Mirko, Zavod za spoljnu trgovinu, Belgrad, Ratnički dom.

Ljubljana

l *Občni zbor Ljubljanskega šahovskega kluba,* ki je bil nedavno preložen, bo nepreklicno danes ob 20 v restavraciji »Zvezda«. Odbor vabi k številni udeležbi.

l *Nihče naj ne zamudi* današnje javne produkcije operne šole državnega konservatorija. Začetek točno ob 20 v dramskem gledališču. Cene globoko znižane od 20 Din navzdol.

l *Druga produkcija šole Glasbene Matice* bo v četrtek, 6. junija ob 18.15 v Filharmonični dvorani. Poleg večjega števila gojencev klavirskega in violinskega oddelka nastopi tokrat mladinski orkester šole Glasbene Matice pod vodstvom prof. Karla Jeraja. Izvajal bo več skladb za godalni orkester, med njimi tudi pet plesnih motivov iz napevov Lužiških Srbov, ki jih je priredil za godalni orkester prof. Jeraj sam. Obisk produkcije prav toplo priporočamo!

l *Združenje jugoslovanskih agronomov, sekcija Ljubljana,* bo imelo svoj redni občni zbor 8. junija ob 16 v prostorih Kmetijske družbe, Novi trg. K obilni udeležbi vabi odbor.

l *Nočno službo imajo lekarne:* dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62, in mr Gartus, Moste.

Celje

o *Apologetični odsek DMK* ima v sredo ob 19.30 sestanek. Na dnevnem redu predavanje: Položaj žene pred krščanstvom.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Torek, 4. junija: 11.00 Šolska ura: Moj vzpon na najvišji vrh v Evropi, na Mont Blanc (dr. Oskar Reya) 12.00 Razni kraji, razne pesmi (plošče), vmes poje sevdalinke Boško Nedeljković (spremlja narodni kvintet) 12.45 Poročila, vreme 13.00 Čas, obvestila 13.15 Nadaljevanje prvega dela 14.00 Vreme, spored, borza 18.00 Kresniček, spevoigra, izvaja narodna šola iz Most pri Ljubljani 18.40 Čas, poročila, vreme, spored, obvestila 19.00 Slovenski biseri (radijski orkester) 19.30 Nacionalna ura 20.00 Prenos Händlovega oratorija »Juda Makabejec« z Dunaja 22.00 Ali poznate Julijske Alpe? (dr. Reya v esperantu) 22.10 Čas, poročila, vreme, spored 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi:

TOREK, 4. junija. *Belgrad:* 18.30 Orientalske pesmi 19.35 Dunaj 22.00 Plesna glasba — *Zagreb:* 19.35 Dunaj — *Dunaj:* 17.55 Klavirska glasba 19.35 Oratorij »Juda Makabejec«, Händel 22.10 Radijski orkester 23.50 Plošče — *Budimpešta:* 19.50 Slušne scene 21.20 Plošče 22.20 Petje 23.15 Ciganska glasba — *Milan-Trst:* 17.05 Orkestralna glasba 20.55 Koncert del skladatelja Cimarose — *Rim-Bari:* 17.15 Lahka glasba 20.55 Igra 22.30 Plesna glasba — *Praga:* 19.25 Vojaška godba 20.25 Vesele zborovske pesmi 20.50 Iz čeških krajev 21.50 Koncert na dveh klavirjih 22.15 Plošče — *Brno:* 21.50 Iz čeških melodram — *Bratislava:* 20.50 Klavirska glasba 21.30 Italijanske pesmi in arije 21.55 Citraški trio — *Varšava:* 20.15 Koncert del Rob. Schumanna (Lipsko) 21.00 Komorna glasba 22.45 Plošče — *Nemčija:* 20.15 Lipsko: Koncert Schumannovih del — *Berlin:* 19.00 Brahmsove pesmi 21.00 Vesel kabaret — *Königsberg:* 19.00 Moderna plesna klavirska glasba 21.00 Gozd gori, igra — *Hamburg:* 19.15 Orkester 21.00 Minna v. Barnhelm, veseloigra, Lessing — *Vratislava:* 19.00 Balade 21.00 Glasbene zanimivosti — *Lipsko:* 21.00 Momentni posnetki iz modernega časa — *Köln:* 19.00 Nemški ljudski plesi 21.00 Na petih pestrih večerih — *Frankfurt:* 19.00 Stuttgart 21.30 Staronemške pesmi — *Stuttgart:* 19.00 Ura pestre ljudske glasbe 21.00 Berlin — *Monakovo:* 19.25 Plesi za klavir 21.00 Igra — *Zürich:* 19.50 Glasovi narodov 21.10 Ura za Švicarje — *Strassburg:* 18.45 Radijski orkester 20.30 Komična opera »Joconda«, Niccolo.

Sloves evropske mode na Kitajskem

Vojska za ženske kodre

Kakšne ženske si bodo poslej na Kitajskem kodrale lase?

Pred nekaj časa je kitajski generalissimus Čangkajšek zapovedal vsem kitajskim vladam, naj najstrožje prepovedo vsem Kitajkam nositi umetne kodre. Ta svoj dekret je utemeljil s tem, češ, da je tako ravnanje nespodobno. »Novo življenje« Kitajske hoče biti resno in čednostno in Kitajke imajo drugega dela dovolj, kakor da bi zapravljale čas pri frizerjih in čajankah. Poleg tega pa so trajni kodri, in druga podobna umetnija, zdravju škodljivi, vsled česar jih je treba prepovedati. Podprte po časopisju, so deželne vlade res nemudoma šle na delo in začele preganjati trajne kodre, vodno kodranje in druge take iznajdbe evropskega modnega zlodeja. Frizerjem so grozile hude kazni, če bi se pregrešili proti tem prepovedim. Frizerji so se seveda vpričo take sile morali hočeš nočeš udati. Toda vlada ni računala z ženskami, katere niso hotele uvideti, da bi bili skodrani lasje res nekaj nemoralnega. Ženske so začele godrnjati, zabavljati in protestirati. Slednjič je nastala cela vojska: eni so bili za kodre, drugi proti kodrom. Nazadnje so tisti, kateri so povzročili tako ostre vladne ukrepe, uvideli, da so sedli sredi najhujših kopriv.

Sedaj je nastopil ugleden vladni uradnik, ki se je predrznil na svoj način to vojsko končati. Previdno je izrazil svoje mnenje, da nova kitajska ustava jamči ženskam osebno svobodo in enakopravnost. Zato bi bilo takorekoč protiustavno, ko bi vladni dekreti proti umetnemu kodranju postali zakon. Toda — je nadaljeval previdni kitajski uradnik — ker se poštene kitajske ženske zavedajo, da so trajni kodri res nespodobni, se bodo vse patriotične Kitajke poslej odrekle trajnim kodrom in bodo nosile gladko frizuro. Časopisje je temu modremu možu na ves glas ploskalo. Pisalo je: Ni treba nobene postave proti umetnim kodrom, ker bi taka postava ne bila moderna, ne demokratična. Toda vsaka Kitajka bo, da pokaže svoje domoljubje, v prihodnje nosila lase spletene tako, kakor so jih nosile od nekdaj njihove kitajske prednice, ter se bodo na vso moč izogibale inozemske mode. Kmalu je po vsem Kitajskem bilo razglašeno, da so umetni kodri nekitajska in neljudska iznajdba.

To je sicer nekoliko pomagalo, vendar ne dosti. Kitajke se še niso popolnoma udale. Zato so oblasti kitajske province Honan v začetku meseca majnika dobile navodilo, naj to vojsko za ženske kodre končajo na najbolj enostaven način. In tako se je tudi zgodilo. Izšel je razglas honanske deželne vlade, v katerem je takole rečeno:

Frizerji v provinci Honan naj blagovolijo vzeti na znanje, da smejo svojim naročnicam kodrati lase kakorkoli bodo želele in kolikokrat bodo hotele. Toda to dovoljenje velja le za tiste naročnice, katere se bodo s svojo knjižico lahko izkazale, da so od policije vpisane med prostitutke.

Torej, kitajske poulične dame si bodo v bodoče lahko dale olepšati svoje frizure, kakor bodo hotele, in oblast bo to njihovo prizadevanje celo podpirala, da se bo že na zunanjosti ženske frizure na prvi pogled lahko videlo, katera Kitajka je prostitutka in katera je poštena. Na ta način je honanska deželna vlada to vojsko zelo duhovito in zvito dokončala.

Pa naj kdo še poreče, da Kitajci niso prvovrstni psihologi!

Strašen potres v Beludžistanu

V Beludžistanu je potres razdejal cele dežele. Po novih poročilih je več ko 40.000 mrličev. Razdejana so mesta Quetta, Mentang, Čaman, Kelat itd. — Gornja slika nam kaže zemljevid potresnega ozemlja. — Spodnja slika pa nam kaže potresno razdejanje pri enem zadnjih potresov v Indiji

105 let star Irec - dedič

Najbrž najstarejši Irec je Matija Ferguson, ki prebiva v mali vasici na južnem Irskem. Pred kratkim je dopolnil 105 let svojega življenja. Te dni je od sodišča dobil obvestilo, da mu je v Ameriki umrla njegova hči, o kateri že dolgo ni nič slišal. Sodišče je možu sporočilo, da mu je umrla zapustila 10.000 funtov šterlingov (nad 2 milijona dinarjev). Stari Ferguson pa je vse svoje življenje pretolkel v pomanjkanju, vsled česar ni vedel, kam bi s tolikim denarjem.

Vendar je sklenil, da si privošči veselje: Prvič v življenju je šel na železnico in se odpeljal v glavno mesto Irske — v Dublin. V Dublinu je sedel v avtomobil, se odpeljal na letališče in se v letalu dal voziti nad Dublinom. Vsa ta vozila je poskusil prvič v življenju, ker nikoli ni zapustil svoje rojstne vasi. Ker so vsi Irci naravnost strastno zaljubljeni v svojo svobodno irsko domovino, je morda tudi stari Ferguson porabil to priliko, da si tudi z viška ogleda glavno mesto svobodne Irske.

Ko se je vrnil domov, pa je dejal, da ga to, kar je videl po svetu, ni zadovoljilo in da je najlepše vendarle doma v rojstni vasi. Ker pa doma ne ve, kaj bi počel z bogato dediščino po hčeri, jo bo razdelil svojim otrokom in vnukom, ki jih je seveda toliko ko pečkov okrog njegovega doma. Irci so namreč nravno zelo pošteni ljudje in med njimi ni bele kuge.

Kljukasti križ najden

V kraju Stade na Hanoveranskem v Nemčiji so odkrili pokopališče, v katerem so bile shranjene mrtvaške posode (urne). Med drugimi so izkopali visoko črno lončeno posodo iz drugega stoletja po Kr. r. Ta posoda ima pod robom vžgan velik kljukasti križ.

Otroški rop v Ameriki

Roparji, ki so ugrabili malega milijonarjevega sina Jurčka Wayerhäuserja, so staršem pisali novo pismo, na katero se je ugrabljeni 9 letni deček tudi sam podpisal. Roparji so v tem novem pismu dali staršem zadnji rok za izplačilo 200.000 dolarjev odkupnine. Kakor se torej zdi, se nesrečnim staršem doslej še ni posrečilo, da bi bili dobili stik z roparji.

Kakor sedaj poročajo, so blizu mesta Tacoma, kjer je bil otroški rop izvršen, pred kratkim videli slovečega tolovaja in državnega sovražnika Karpisa. Ta je svojčas ugrabil tudi milijonarja Bremerja in dobil zanj lepo odkupnino, ne da bi se bilo policiji posrečilo prijeti ga. Sedaj ga vsa policija išče, ker sodijo, da je on ugrabil tudi milijonarjevega otroka.

V avtomobilu čez morje

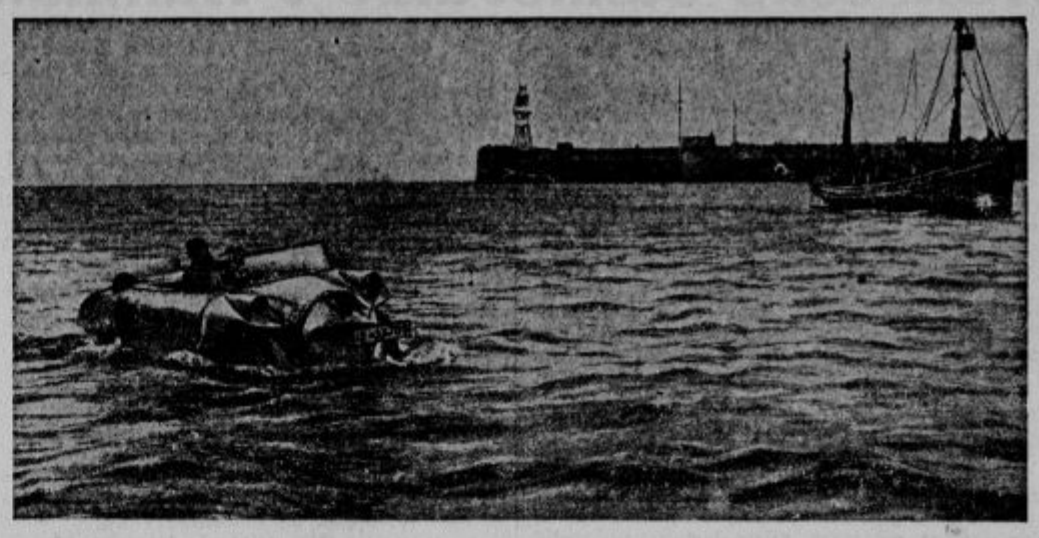

Iznajditelj Jakob Baulig je sestavil poseben avtomobil, ki se prav tako lahko giblje na suhem kakor v vodi. Avtomobil ima lopatasta kolesa, ki v vodi vozilo poganjajo. S tem avtomobilom se je spustil v Kanalski preliv ter ga v 8 urah prevozil. Iz Francije v Anglijo se torej sedaj v 8 urah prepelješ v avtomobilu

V letalu na operacijo

Iz Milana po zraku na Dunaj k nujni operaciji

Švicarski listi prinašajo tole poročilo:

Pri švicarski letalski prometni družbi v Curihu je 23. maja bilo naročeno posebno letalo, ki naj bi iz Milana na Dunaj nujno prepeljalo nekega bolnika k operaciji. Vremenska poročila pa so sporočala, da je vreme med Curihom in Milanom ter med Milanom in Dunajem zelo neugodno. Nad Alpami so viseli gosti oblaki in strašno je medlo. Nad prelazom Sv. Bernarda je deževalo, ravno tako nad Milanom, kjer so bili oblaki 300 m globoko.

Vendar je ob 9.45 letalski stotnik Ackermann Walter z brezžičnim telegrafistom Wegmannom odletel s švicarskega letališča v Dübeldorf v dvomotornem brzem letalu tipa »Douglas«. Veliko, dobro zaprto luksuzno kabino so spremenili v bolniško sobo. Že čez četrt ure je letalo v višini 3000 metrov izginilo v gostih oblakih. Brezžične vesti iz Dübeldorfa so pilotoma sporočale, v katero smer naj letita. 5000 m visoko je letalo predrlo oblake in je začelo leteti nad njimi. Tu je kmalu dobilo brezžično zvezo z Milanom, kateri je letalcema sporočil, kako naj vozita, da bosta čimprej v Milanu. Bolj proti jugu se je oblačna plast znižala na 3000 m. Čez 1 uro in 5 minut sta letalca pristala v Milanu.

Vremenska poročila o progi Milan-Dunaj so naznanjala goste oblake, deževje in močan jugovzhodni veter. Nad Alpami je morje oblakov, onstran Alp, blizu Dunaja, pa je lepo vreme. Sorodniki bolnikovi in zdravniki so se posvetovali, kaj storiti. Bolnik je še prejšnji dan visel med življenjem in smrtjo. Zato je bilo sklenjeno, naj letalo odleti še istega popoldneva.

Deset minut pred tremi popoldne je letalo odletelo iz Milana med hudim nalivom, ki je bil tako silen, da se skoro ni nič videlo. Poleg bolnika in enega sorodnika sta se z letalom odpeljala še dva zdravnika in strežnik. Bolnik je imel 39 stopinj vročine. Čeljusti so se mu bile vnele in se mu začele gnojiti. Operacija je nujno potrebna. Izvršiti bi jo moral neki dunajski kiururg. Bolnik bi se bil mogel sicer peljati tudi z vlakom, toda bil je že tako slab, da bi 20 urne vožnje z vlakom ne bil prestal. Edina rešitev je torej letalo. Lombardska ravnina je vsa pod vodo. Čez 10 minut po odletu ni več videti zemlje. Letalec Ackermann se počasi dviga in zavija proti vzhodu, da bi se izognil višinam alpskega pogorja Adamello, Dolomitov in Visokih Tur. Čez pol ure je od brezžičnih postaj v Milanu in Benetkah dobil orientacijo, da leti 30 km vzhodno-južno-vzhodno od Brescie. Letalo leti nad južnim robom Gardskega jezera. Tu se obrne proti severovzhodu ter 4000 m visoko leti skozi sive oblake, skozi katere tu in tam posveti kak sončni žarek. Kljub veliki višini pa se bolnikovo stanje ni poslabšalo, le žila mu hitreje utripljе. Zato mu pa večkrat dajo čaj.

Se tričetrt ure leta in letalo je že v brezžični zvezi s Celovcem. In še pol ure nato, pa zasliši brezžično postajo dunajskega letališča. Že lete pod modrim nebom nad snežno belim morjem oblakov, kateri pa se vedno bolj trgajo. Vidijo se južni obronki štajerskih Alp. Z naglico 300 km na uro drvi švicarsko letalo proti donavski ravnini. Čez dve uri in 20 minut po odletu iz Milana se Ackermann spusti na dunajskem letališču. V bolnikovi kabini so vsi navdušeni. Veselo in hvaležno stiskajo Ackermannovo roko. Bolnik sam korajžno stopi iz letala v pripravljeni bolniški voz ter se odpelje naravnost na operacijsko mijo.

Ob 5.35 popoldne se letalo dvigne proti domu in ob 8 zvečer, med hudo nevihto, pristane na domačem švicarskem letališču v Dübindorfu. Švicarski letalec Ackermann in njegov telegrafist Wegmann sta napravila odličen polet, ki se je posrečil le s pomočjo dobre letalske tehnike ter brezžičnih postaj in pa izvrstnega stroja. Še pred letom dni bi kaj takega v takem vremenu ne bilo mogoče, da bi bil kdo dvakrat v enem dnevu brez nevarnosti preletel visoke Alpe.

»Moj Bog, kako naglo mine čas!«
»Glej, tule nekje sva pred 40 leti vrezala najini začetni črki.«

Stavka pariških midinetk

Pretekle dni so Parižani doživeli nenavadno stavko. Čedne pariške midinetke (tako imenujejo Francozi šivilje in modistke) so zapustile svoje delavnice, da so s tem protestirale proti zmanjšanju mezd, ki so že itak majhne ter znašajo že sedaj le 80—110 frankov na teden. Kar 2000 midinetk je naenkrat stopilo v stavko. Parižani izpočetka te zadeve niso vzeli preveč zares, toda šivilje in modistke so s svojim odločnim nastopom kmalu dokazale, da jim gre zares. Vsak dan je 2000 midinetk v strnjenih vrstah korakalo po pariških ulicah in demonstriralo za svoje pravice. Pred delavnicami so postavile celo stavkovne straže, da je bila stavka popolnejša. S tem so seveda prišle v navzkriž s pariško policijo, ki je imela z njimi mnogo opraviti.

Ta stavka pariških midinetk je značilna za gospodarsko krizo, katera je seveda prizadela tudi pariško modno industrijo. Modni ateljeji so se hoteli svoje gospodarske stiske rešiti na ta način, da so svojim uslužbenkam nameravali utrgati njihove že itak skromne mezde. Midinetke pa so izjavile, da ne morejo prevzeti nobenih novih žrtev več, ker so že itak slabo plačane. Nenavadna odločnost, s katero so mlada dekleta šla na ulico za svoje pravice, je imela uspeh, da so delodajalci svojo namero opustili, nakar so midinetke zopet šle šivat obleke in delat klobuke.

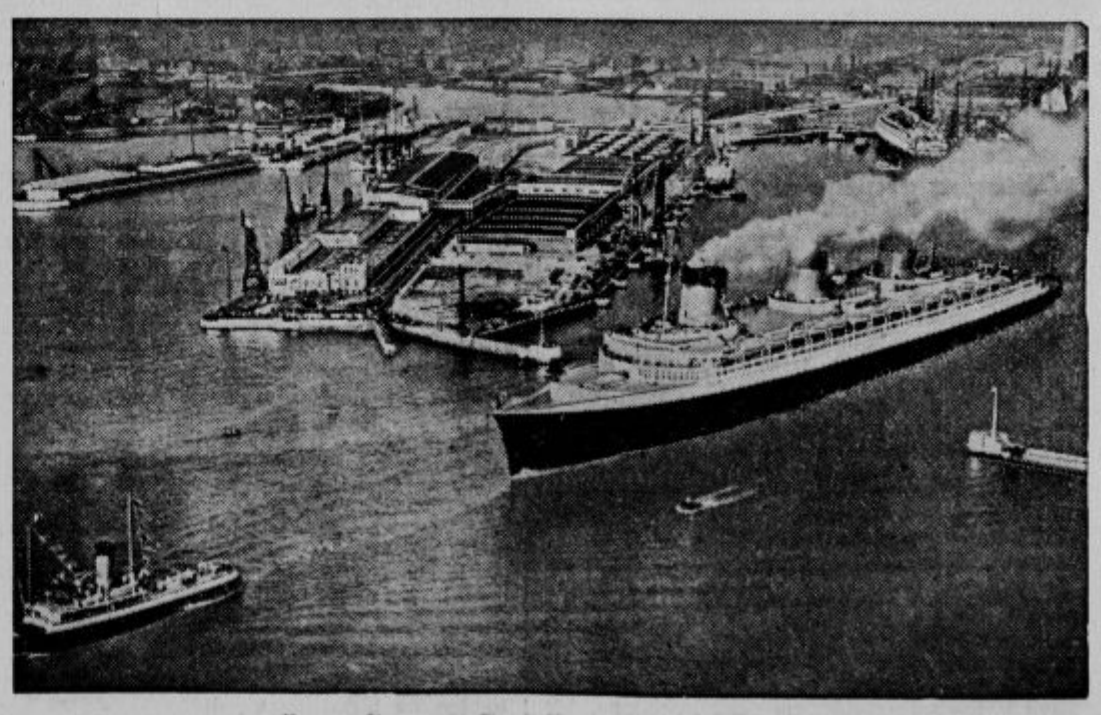

»Normandie«, največja ladja sveta, je odplula v Ameriko

Viktor Bohinec, Ljubljana, Tyrševa cesta 21 — Telefon št. 23-09.

Gospodarstvo

Sprehod po velesejmu

Kdor stalno zasleduje razvoj ljubljanskega velesejma, ta ne more letos dovolj pohvaliti dejstva, da se je tako predstavila široki javnosti naša domača proizvodnja. Še lani je bilo število inozemskih razstavljalcev veliko, letos pa se je znatno zmanjšalo. Poleg starih renomiranih industrij, obrtov in trgovin pa smo videli tudi številne nove razstavljalce. Tekstilna industrija, ki svoječasno ni dovolj vpoštevala velikih prodajnih možnosti ljubljanskega velesejma, se je začela v vedno večji meri zanimati za ljubljanski velesejem in danes so na njem zastopane skoraj vse velike naše tekstilne tovarne, ki so pokazale lep napredek. Kvaliteta naše domače produkcije stalno narašča in skoraj ni več polja, kjer se ne bi mogla uspešno boriti z inozemsko konkurenco. Naša tekstilna industrija se je vrgla z vso vnemo na domači trg in prinaša nanj vsako leto lepe novosti, za kar ji služi v odlični meri naš velesejem. Podobno opažamo napredek v razstavi domačega usnja, kjer se je število razstavljalcev povečalo. Kot prejšnja leta je tudi letos dobro zastopana tudi naša papirna in kartonažna industrija. Med knjigoveškimi izdelki vzbuja pozornost knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne, posebno pa novovpeljani njeni usnjeni izdelki, torbice itd. Razstavljeni vzorci pričajo o dobrem okusu izdelovalcev.

Že splošen pregled velesejma nas je poučil, kako zelo so naši razstavljalci napredovali od lani. Prinesli so nove vzorce, ki so še lepši od lanskih, izboljšali kakovost in postali konkurenčni v cenah. Vedno večjo pozornost posvečajo okusnemu aranžmaju razstavnih prostorov, med katerimi so nekateri naravnost vzorno dekorirani in sploh prirejeni. Vidi se, da so se naši ljudje nekaj naučili in da hodijo tudi ven v veliki svet, da se kaj naučijo. To je hvalevredno, kajti le s kakovostnim delom bo mogoče uspešno konkurirati z inozemskimi konkurenti. Naj se naši podjetniki ne strašijo truda in žrtev, ker jih bodo gotovo dobili povrnjene nazaj v kakršnikoli obliki.

Ljubljanski velesejem je postal važno trgovsko središče in brez njega si propagande za naše blago v drugih predelih naše države ne moremo misliti. Številno prihajajo nanj obiskovalci iz drugih pokrajin naše države, ker vedo, da tako popolnega pregleda domače produkcije in nakupnih možnosti ne dobe nikjer v naši državi. Seveda pa vrši tudi v Sloveniji naš velesejem važno delo, zbližujoč producenta in trgovca s kupcem, ki se tako najlažje znajde v domači proizvodnji.

★

Precej zanimivosti ne samo za strokovnjake, pač pa tudi za vse obiskovalce velesejma je gasilska razstava. Poleg brizgaln in drugega gasilnega orodja vidimo tudi najmodernejše priprave za reševanje, bodisi v miru za ponesrečence v rudnikih in industrijskih podjetjih in zastrupljence s plini, bodisi naprav, ki bi se jih morali poslu-ževati. To so razne maske, dihalni aparati, zaščitne obleke in priprave za umetno dihanje (Pullmotor). Poseben oddelek gasilske razstave je namenjen zaščiti proti napadom iz zraka.

Gojitev lanu

Lan je najstarejša naša tekstilna surovina, ki pa je v zadnjih desetletjih prišla nekoliko ob veljavo radi premočne konkurence raznih drugih prekmorskih surovin, pa tudi radi velike cenene kulture lanu v drugih državah. Zadnje čase pa opažamo zopet zanimanje za to surovino in množe se poskusi povečati zopet kulturo lanu. Veliko si na tem polju prizadeva banska uprava, z njo pa tudi Tovarna motvoza in vrvarna v Grosupljem, ki rabi veliko te surovine. Baš Dolenjska ima najboljše predpogoje za gojitev lanu v večjem obsegu, kot je to bilo doslej. Tovarna izdaja celo časopis »Lan in konoplja«, da pouči kmetovalce o načinu gojenja lanu, ker je ta kultura že deloma pozabljena. Tovarna prireja tudi predavanja o gojitvi lanu in odkopuje od kmetovalcev lanišče ter deli spomladi tudi jaro laneno seme. Tovarna sama je na ljubljanskem velesejmu razstavila tudi več vzorcev lanu in nazorno pokazala ves proces pridelovanja. Splošno pozornost vzbuja lan v cvetju, saj cvete lan samo eno dopoldne.

Odtok zlata iz Francije

Banque de France je ena izmed redkih velikih emisijskih bank, ki objavlja svoje izkaze z znatno zakasnitvijo. Tako so šele sobotni pariški listi z dne 1. junija prinesli najnovejše stanje banke za dne 24. maja, t. j. z dne, ko je stopilo v veljavo prvo zvišanje diskonta na 3%. V teku meseca maja se je kot znano diskont na to še dvakrat zvišal in sicer skupno na 6%, torej podvojil v primeri z v uvodu omenjenim stanjem. Zato je pričujoča analiza stanja z dne 24. maja sicer ne najnovejša, pa vendar važna za razumevanje položaja Banque de France.

Od 17. do 24. maja se je zlati zaklad banke zmanjšal za 3.166.4 milj. frankov, kar je eno največjih zmanjšanj v zgodovini banke. Še večje zmanjšanje pa bo izkazoval za 1. junij, ker so se medtem odtegnile banki milijarde zlata. Dne 24. maja je znašal zlati zaklad banke še 76.595.6 milj. frankov, pa je pričakovati do 1. junija zmanjšanje na okoli 71 milijard frankov, kar pa še ni toliko vznemirljivo. Seveda bi bil odtok vznemirljivejši, če bi se nadaljeval v istem obsegu kot zadnji teden meseca maja.

Poleg tega moramo še omeniti, da se je v dobi od 17. do 24. maja povečalo dobroimetje banke v inozemstvu za 197.7 milj. Din in je bil s tem deloma kompenziran odtok zlata. Dobroimetja francoske banke v inozemstvu so bila do zadnjega časa malenkostna, saj so v izkazu dne 17. maja znašala le 10.24 milijonov frankov.

Ker se je približeval ultimo, so tudi razna posojila banke narasla in sicer za 1.165 milj. frankov. Nasprotno pa opažamo med pasivi banke razbremenitev, ki je razvidna iz zmanjšanja obtoka bankovcev za 600.9 milj. frankov in obveznosti banke po vidu za 1.279.3 milj. frankov, kar pomeni, da so se obveznosti banke zmanjšale od 99.679.1 na 97.799 milj. frankov. Kljub temu zmanjšanju obveznosti banke se je kritje zaradi velikega odtoka zlata zmanjšalo od 80.02% na 78.32%.

Za naslednje dni od 24. maja, dokler sega izkaz Francoske banke, dalje imamo uradne angleške podatke o uvozu zlata, in sicer od 23. do 30. maja, torej za 6 dni več kot sega izkaz Francoske banke. Ta teden je znašal uvoz zlata v kosih iz Francije v Anglijo 8.76 milj. funtov, v kovancih pa 0.11 milj. funtov. Od tega je treba odbiti izvoz, ki je znašal 0.87 in 1.0 milj. funtov, tako da dobimo čistega uvoza zlata iz Francije v Anglijo v znesku 7 milj. funtov šterlingov, od katerega pa je šlo vse v roko izravnalnega fonda, kajti Bank of England v tej dobi ne izkazuje nobenega prirastka zlate podlage. To da v frankih okoli 525 milijonov frankov dotoka francoskega zlata v Anglijo v dobi od 24. do 30. maja. Iz tega sledi, da je največ francoskega zlata šlo zadnje čase v Ameriko, kjer se je zbralo ogromno zlata, kar ovira mednarodno stabilizacijo valut.

Naša trg. mornarica

Naši sosedje na drugi strani Jadranskega morja, kaj neradi gledajo na dosedanji lep razvoj naše trgovske mornarice. Kriza je njih trgovsko mornarico veliko bolj prizadela kot našo. Toda tudi naša trgovska mornarica beleži v zadnjih dveh letih nazadovanje svoje tonaže, poleg tega pa še leži mnogo parnikov nezaposlenih. To so predvsem one ladje, ki so se udejstvovale v svetovni trgovini, pa se je radi zmanjšanja obsega svetovne trgovine tudi obseg njih tovorov zmanjšal, tako da morajo počivati. O razvoju naše trgovske mornarice nam pričajo tile podatki iz pomorske statistike splitske trgovinsko-industrijske zbornice od leta 1929 dalje. Za 1928 statistika ne navaja posebej brutoregisterske tonaže za posamezne skupine ladij, tako da ni mogoča primerjava za naslednja leta. V pregledu nismo upoštevali jadrnic, ladij s pomožnimi motorji niti motornih ladij, ker je njih tonaža koliko toliko stalna, pa tudi ne znatna. Brutotonaža vseh jadrnic je znašala konec leta 1934 30.755, leta 1929 pa 27.179.

	Parniki	
	število	brutoton
1929	164	292.878
1930	170	316.684
1931	182	333.582
1932	188	360.529
1933	179	347.201
1934	160	318.509

Iz tega pregleda je razvidno, da je bilo stanje naše trgovske mornarice, kamor je seveda šteti tudi potniške parnike, najvišje na koncu leta 1932, že leta 1933 pa je izkazan padec, ki je bil še večji leta 1934, ko se je število enot zmanjšalo za 19, tonaža pa za skoro 30.000 ton, kar je zelo veliko.

Najbolj se je zmanjšalo število ladij, oz. tonaža v takozvani dolgi t. j. prekomorski plovbi. Še leta 1932 smo imeli tu 76 parnikov s 305.192 br. tonami, toda že leta 1933 se je njih število zmanjšalo na 68, lani pa celo na 62, tonaža pa od 288.204 na 270.694 ton. V veliki obalni plovbi smo imeli 1932 19 parnikov s 33.608 br. tonami, leta 1933 19 s 37.245 tonami, lani pa 19 s 26.086 tonami. V mali obalni plovbi pa smo imeli 1932 93 parnikov s 21.729 br. reg. tonami, leta 1933 89 z isto tonažo kot 1932, leta 1934 pa je bilo v mali obalni plovbi isto število parnikov z isto tonažo kot 1933.

*

Prepoved uvoza oljnatih plodov in oljnatih semen je objavljena v Službenih novinah dne 1. junija in je tega dne stopila v veljavo.

Likvidacija. Van Berkelov patent mašine za rezanje in tehtnice d. d. v Zagrebu sklicuje za 1. julij občni zbor, na katerem bodo delničarji razpravljali o predlogu za likvidacijo družbe. — Bilanca za 30. junij 1934 izkazuje za poslovno leto 1933—1934 izgubo v znesku 0.106 milijonov Din, prenos od 30. junija 1933 pa je znašal 0.383 milj. Din, tako da znaša izguba skoro 0.5 milj. Din pri glavnici 1.0 milj. Din.

Borza

Dne 3. junija 1935.

Švicarski frank je izredno čvrst

Odklonitev krizne iniciative, kot se je imenoval predlog socialistov za uvajanje izrednih ukrepov v korist švicarskega gospodarstva in ki je med drugim računal tudi z devalvacijo švicarskega franka, je izredno učvrstila švicarski frank. Danes javljeni tečaji iz Curiha so izredno narasli v primeri s sobotnimi, kar dokazuje, kako zelo se je dvignilo zaupanje v švicarski frank. Edino dinar je ostal neizpremenjen na 7.02, kar je imelo za posledico tudi na naših borzah, da je ostal tečaj švicarskega franka neizpremenjen, padle pa so vse druge devize razen Berlina, ki je tudi ostal neizpremenjen. V Curihu je danes notiral Pariz 20.30, dočim je v soboto notiral 20.38. To bi pomenilo padec, da niso vse druge devize padle v Curihu v še večji meri. Pariteta francoskega franka s švicarskim frankom znaša 20.305 in je torej francoski frank na pariteti. Tudi položaj francoskega franka se presoja ugodnejše, ker se računa na sprejetje pooblastilnih zakonov, ki naj bi vladi omogočili vzdrževanje tečaja franka na dosedanji višini.

Ljubljana. Amsterdam 2959.31—2973.91, Berlin 1756.08—1769.95, Bruselj 741.79—746.85, London 214.06—216.12, Curih 1421.01—1428.08, New York 4344.73—4381.05, Pariz 289.45—290.89, Praga 183.42 do 184.52, Trst 360.64—363.73.

Promet na zagrebški borzi 518.635 Din.

Curih. Belgrad 7.02, Pariz 20.30, London 15.10, Newyork 307.378, Bruselj 52.20, Milan 25.40, Madrid 42.10, Amsterdam 208, Berlin 124.40, Dunaj 58, Stockholm 77.80, Oslo 75.80, Kopenhagen 67.40, Praga 12.915, Varšava 58.25, Atene 2.90, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.05, Helsingfors 6.67, Buenos-Aires 0.81.

Vrednostni papirji

Tendenca je bila za državne papirje neenotna. Čvrsta sta bila 7% invest. posojilo in stabilizacijsko posojilo, vojna škoda je ostala neizpremenjena, slabšo tendenco pa izkazujejo dolarski papirji ter begl. in agrarne obveznice. Promet je bil na zagrebški borzi samo v dolarskih papirjih.

Ljubljana. 7% inv. pos. 79—81, agrarji 46—48, vojna škoda promptna 368—370, begl. obv. 64—65, 8% Bler. pos. 77—78, 7% Blerovo pos. 67—67.50, 7% pos. Drž. hip. banke 73—75, 7% stab. pos. 80—82.

Zagreb, državni papirji: 7% investicijsko posojilo 83 bl., agrarji 45 den., vojna škoda promptna 368—369, 6., 7., 8. 368 den., begluške obveznice 63.12—65, 8% Blerovo posojilo 77—77.50 (78.25), 7% Blerovo posojilo 66.75—67.50 (67, 67.50), 7% posojilo Drž. hip. banke 72.75 den., 7% stab. pos. 82—85. — Delnice: Priv. agrarna banka 224—228, Osješka sladkorna tovarna 135—145, Trbovlje 125 denar.

Belgrad: Državni papirji: 7% investic. pos. 81—82 (81.50), vojna škoda promptna 367.50—368 (368), begluške obveznice 65.25—65.75, 8% Blerovo posojilo 78.50 bl. 7% Blerovo posojilo 66—66.50, 7% posojilo Drž. hip. banke 72.50 den. — Delnice: Priv. agrarna banka 226—226.50 (226.50).

Žitni trg

Tendenca na žitnem trgu je čvrsta tako za pšenico kot za koruzo. V pšenici je ponudba izredno slaba, ker se producenti vzdržujejo prodaje računajoč na boljše cene. V tem jih potrjujejo vesti o škodi, ki so najrazličnejše za posamezne žitorodne kraje. V enih krajih so mrazovi uničili zelo velik del žetve, v drugih pa zopet manjši odstotek. Poleg tega se zadnje čase govori zelo določno, da se morajo dati kmetu višje cene za pšenico. Imenuje se zanjo cena okoli 150 Din za 100 kg. Pri tem je seveda profitirala tudi koruza, ker se morajo tudi njene cene zvišati, da bodo v pravem razmerju z že omenjeno ceno 150 Din za pšenico. Položaj je v splošnem čvrst in so se tudi danes cene na ljubljanski borzi zvišale.

Ljubljana (franko nakladalna postaja, plačilo proti duplikatu). Pšenica bč. 78 kg 2% 140—145, ban. 139—142, koruza bč. popolnoma suha s kval. garancijo 73—75, ban. 72—74, oves slav. 107—109, moka ničla bč. 235—245, ban. 230—240, št. 2 bč. 210—230, št. 5 190—200, otrobi debeli bč. 100—105.

Budimpešta. Tendenca čvrsta. Promet srednji. Pšenica: junij 16.00—16.26, zaklj. 16.26—16.28. Rž: junij 11.10—11.75, zaklj. 11.74—11.76. Koruza: julij 10.90—11.01, zaklj. 10.98—10.99.

Novi Sad. Vse neizprem. Tendenca neizprem. Promet srednji.

Sport

Podpirajmo olimpijski fond!

Sportniki in telovadci, vsakdo naj si nabavi »Olimpijski znak«. To je znak sloge in znak skupne dolžnosti. Vsi za vse! Samo oni so iskreni in pravi prijatelji jugoslovanskega sporta, ki podpirajo najvažnejše sportno delo: priprave za olimpijado. Podpira pa se z najskromnejšim darom »olimpijskemu fondu«. Kupujte »olimpijski znak« po 5 Din, to je znak, da ste pripomogli uspehu Jugoslavije na olimpijskih igrah leta 1936.

V poslednjih 40 letih so sport, tekme ter načela telesne vzgoje osvojila svet. Če pripada za to komu kaka zasluga, tedaj pripata ta ravno olimpijskim igram, modernim olimpijadam, poživljenim pred 41 leti, ki so izvršile in še vedno vrše glavno propagandno vlogo na tem področju modernega udejstvovanja, nedavno tako skromnega in danes tako velikega, splošnega ter na tako visoki stopnji stoječega gibanja. Samo primerjajte brigo za telesno vzgojo, zdravje in za aktivne vrednost mladine pred 40 leti in danes. Primerjajte število telovadnih odnosno sportnih učiteljev, igrišč, prireditev, tekem tedaj in danes. Primerjajte število tekmovalcev in njihovo kvaliteto na prvi in na današnjih olimpijadah, pa boste dobili pravo sliko napredka.

Pri nas v Jugoslaviji je olimpizem v sedanji organizirani obliki še zelo mlad. In že na tem področju se opaža uspeh osvobojenja in zedinjenja, ker smo po velikem uspehu naših zmagovalcev, osnovalcev in graditeljev Jugoslavije zmogli, da se podamo zenačeni z drugimi narodi v kolo olimpijskih tekmovalcev. Zelo skromno, z 2 tekmovalcema, smo bili zastopani na predvojni olimpijadi leta 1912 v Stockholmu, na prvi povojni olimpijadi leta 1920 v Antverpnu smo imeli že 11 olimpijskih tekmovalcev, v Parizu 1924 kar 57, v Amsterdamu l. 1928 je bilo jugoslovanskih tekmovalcev 58; na zadnji olimpijadi za obalami Tihega oceana nismo oficielno sodelovali zaradi prevelikih stroškov za potovanje. Toda te številke ne morejo dovolj pokazati upliva, ki so ga imele olimpijske igre za razvoj našega sporta, za napredek naših tekmovalcev in s tem v zvezi za način dela. Prva etapa razvoja jugoslovanskega sporta je završena; sport se je razširil, osvojil je tisoče pristašev in aktivnih tekmovalcev (in ti edini štejejo v sportu!), zrušil je odpor onih nepoučenih pa tudi onih zlobnih protivnikov, prepredel je srečno neizogibno dobo prvih poizkusov, v katerih je bilo navdušenje in so bile želje daleko močnejše kakor spoznanje ter vrednost sporta in sedaj imamo veliko in močno organizacijo, katero ponosno varujemo in vodimo po potih napredka in koristi.

I. medn. tenis-turnir Ilirije

Ljubljana, 3. junija.

Danes se je s finalno partijo v singleu gospodov zaključil prvi mednarodni tenis turnir, ki ga je priredila v Ljubljani SK Ilirija. Turnir je v vsakem oziru odlično uspel. Podrobna poročila o rezultatih smo prinesli včeraj, danes se omejimo samo na kratek pregled.

Na turnirju so sodelovali odlični igralci zagrebških klubov ATK in ZKD, med katerimi bi bilo omeniti zlasti zmagovalca, državnega reprezentanta Schäfferja, dalje mladega Mitiča, Kukuljeviča, Hagenauerja in Todorovića. Iz Maribora sta se udeležila turnirja Leyrer in Hitzl, iz Trsta pa je prišel renomirani Banfield, ki je nepričakovano izgubil proti našemu odličnemu Šjvicu od Ilirije. Odlično igro so pokazali zlasti gostje iz Zagreba, od katerih sta se Schäffer in Mitič plasirala v singleu v finale. Izredno zanimiva partija se je vršila namesto v nedeljo danes ob 15. Mladi Mitič je proti pričakovanju nudil svojemu nasprotniku neverjetno trd odpor, tako, da se je državnemu reprezentantu Schäfferju šele v petem setu (6:4, 3:6, 6:4, 2:6, 7:5) posrečilo doseči zmago. Mitič se je odlikoval predvsem s svojo izvrstno tehniko, s pomočjo katere si je pridobil marsikak krasen poen. Schäffer, ki je v začetku igre nasprotnika očividno podcenjeval, je moral proti koncu uporabiti vse svoje znanje in vso svojo rutino, da je pri stanju gamov 3:5 za nasprotnika dosegel dva zaporedna gama in z njima zmago. Igra je nudila izreden sportni užitek, tako, da je bilo občinstvo, med katerim smo opazili elito ljubljanske družbe, po pravici navdušeno. Zdi se, da je ta lepi sport dosegel pri nas ono zanimanje, ki ga zasluži. Vse zasluge za to pripadajo agilni teniški sekciji SK Ilirije, ki nam bo, kakor upamo, tudi v bodoče pripravljala sportne užitke.

★

Službene objave Ljubljanske hazene podzveze. — Redna seja upravnega odbora bo drevi ob 20 v posebni sobi kavarne Evropa.

SK Ilirija, Hazenska sekcija. Redni hazenski in lahkoatletski trening bo danes ob 18 in ne, kakor je bilo prvotno določeno, v sredo. V četrtek ob 19 bomo igrali v drugi poskusni tekmi proti SK Jadranu na igrišču Jadrana v Kolezlji. Postava družine bo objavljena v garderobi.

Kajak klub Ljubljana bo imel v četrtek, 6. junija ob 20 članski sestanek pri »Šestici«. Razpravljali bomo o regati na Savi.

ASK Gorenjec, Jesenice, obvešča vse, ki se zanimajo za sport, da so treningi nogometne sekcije v ponedeljek samo za B-moštvo, v sredah za A in B, v petkih samo za A od 17 dalje. Istočasno se sprejemajo novi člani. — Hazenska sekcija ima počenši z junijem redne treninge vsak torek in četrtek od 18 dalje. Novinke se sprejemajo istočasno.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglasi Din 2·—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka petitna vrstica po Din 2·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Birmanska darila
po nizkih cenah pri
J. Vilhar, urar
Ljubljana, Sv. Petra c. 56
pri Zmajskem mostu

Službe iščejo

Čevljarski pomočnik
mlad, izurjen vseh čevljarskih del, prosi nameščenje kjerkoli. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 6406.

Prodajalka
vešča v manufakturi in mešani stroki, volina pomagati pri gospodinjstvu, z dobrimi priporočili, želi nameščenje. Cenj. ponudbe upravi »Slov.« pod »Vestna« št. 6405. (a)

Vajenci

Trikotažna tvrdka
v mestu išče učenko, 10 do 16 let staro. Prednost imajo pri delu vztrajne, dobre računarice. - Istotam se sprejme učenec, ki ima veselje do priučitve dela na pletilnih in trikotažnih strojih. Zglasiti se je med 7. in 9. uro zvečer v Prisojni ul. 1-III. pri g. Slaparju. (v)

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10

Posredujem
denar na
hranilne knjižice
vseh denarnih zavodov. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. Telefon 38-10. Pismeni odgovor 3 Din. (d)

Hranilno knjižico
za 6000 Din in 4000 Din ugodno prodam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6426. (d)

Hranilne knjižice
Kmečke hran. in Ljudske prodam ali zamenjam. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 6438. (d)

Naročajte »SLOVENCA« najcenejši slovenski dnevnik

Službo dobe

Frizersko pomočnico
tudi začetnico, sprejme takoj salon »Polanc«, Kopitarjeva ulica 1. (b)

Tkalke (-ce)
in 1 marijalko, sprejmem v delo. Ljubljana, Tyrševa cesta 69. (b)

Stanovanja

ODDAJO:
2 enosobni stanovanji
se oddasta. Rožna dolina Cesta VI. št. 4. (č)

Enosobno stanovanje
s predsobo oddam snažni stranki. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 6440. (č)

Kupimo

Rabljen generator
za pogon tovornega avtomobila z ogljem, kupim. Ponudbe s ceno na: avtogaražo »Express«, Vegova št. 8. (k)

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Otroško posteljico
belo, dobro ohranjeno — kupim. Ponudbe upr. »Sl.« pod »Čista« št. 6407. (k)

Glasba

Muzika
prodaja prvovrstne inoz. klavirje. — **Popravlja in vglašuje strokovnjaško** in najceneje. — Izposojuje in prodaja tudi preigrane instrumente.
LJUBLJANA
Miklošičeva cesta št. 4
preje Knafljeva ulica št. 4

Pozor!
Harmoniji, novi, specijalno izdelani, od 2200 Din, pianini, črni, orehovi, pisani, garancija 5 let - naprodaj. Oglejte na Gosposvetski cesti 12, dvorišče.

Vnajem

ODDAJO:
Trgovina
v industrijskem kraju, ob prometni cesti, se odda v najem. Cenjene ponudbe pod »Lepa prilika« 6178 podružnici »Slovenca« Jesenice. (n)

Posestva

Droben oglas v »Slovencu« posestvo ti hitro proda; če že ne z gotovim denarjem vsaj kupca ti s knjižico da.

Hiša
v centru Ljubljane, pripravna za duhovnika — naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 6409. (p)

Prodamo

Če avto svoj star prodajaš al' motorja bi znebil se rad hrž kupcev ti mnogo prižene Slovenčev najmanjš' inserat

Več birmanskih oblek
prodam. Stritarjeva 7-III.

Otroški vozički
znižane cene
od 1. do 10. junija
S Reboli & Drug
Ljubljana, Gosposvetska cesta 13 in Velesejem paviljon H, zunaj.

Izredno dobra
in cenena oblačila, moško perilo itd. — kupite najbolje pri Preskeriu Sv. Petra cesta 14.

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izberi v vseh vrstah — za stroino pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg.

ŽIMO za žimnice in za vso drugo mehko opremo, izdelano tako, da odgovarja vsem higijenskim zahtevam, kupite v vsaki količini in kakovosti, najceneje samo pri največji in najstarejši tvrdki
J. KNIFIC, tovarna za žimo, **Stražišče** pri Kranju
Telefon interurban štev. 2
Na ljubljanskem velesejmu paviljon „F"!
Cene reklamne!

Tinčkove in Tončkove prigode

46.
Gorila podivja.

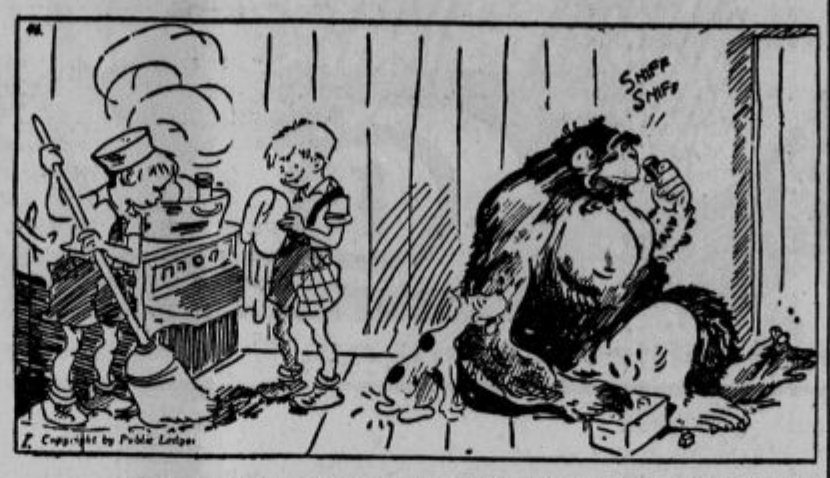

Tako je nova nevarnost šla srečno mimo naših dveh junakov. Tinček je vzel v roko metlo in začel pometati kolibo, Tonček z brisačo čistiti kuhinjsko posodo.

Gorila in Muki sta sedela pred vrati. Nesreča je hotela, da je gorila otipala posodico s poprom in jo seveda kar koj začela duhati, če je kaj dobrega v njej..

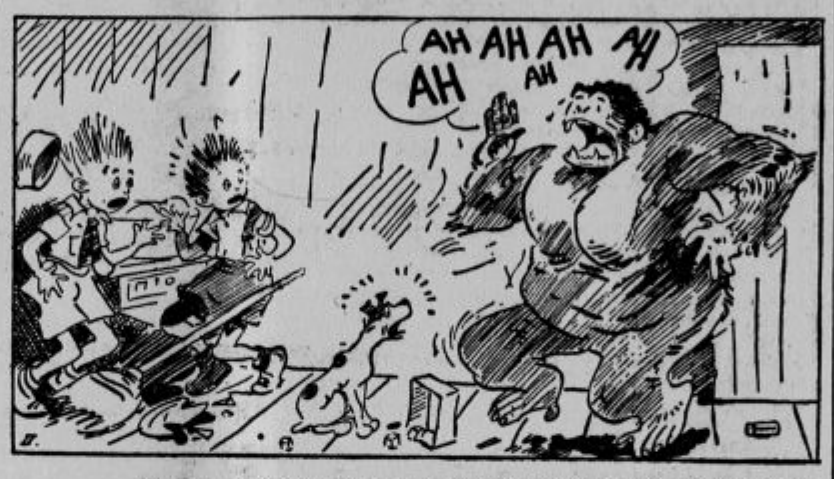

Tinčku in Tončku so se nenadoma naježili lasje. Metla in brisača sta jima padli po tleh in tudi Muki je presenečeno in prestrašeno zazijal. — Gorila je začela divje skakati po zadnjih nogah in kihati, tako strašno kihati, kakor da bruha vulkan.

Opozarjamo na
MALI OGLASNIK
v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

Za birmance
molitvenike, rožne vence, trakove, mirtine venčke, ročne torbice, denarnice in najraznovrstnejša darila
dobite najceneje pri
H. Ničman - Ljubljana - Kopitarjeva 2

Bolečine v nogah

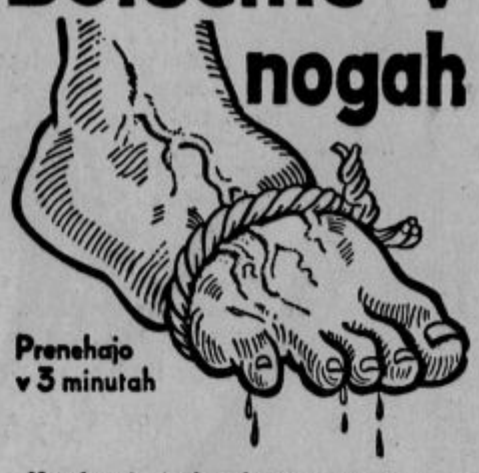

Ne obupajte, zakaj dnevi neznosnih bolečin so minuli. Danes se lahko hitro rešite najhujših vnetij, oteklin in bolečin v preobčutljivih nogah, ne glede na to, iz katerega vzroka so nastale. Nabavite si zavojček Saltrat Rodella in vsujte ga polno pest v toplo vodo. Takoj, ko boste pomočili noge v to zdravilno kisikovo kopel, bodo vnetja izginila, razvneto tkivo pa se bo oblažilo in osvežilo. Pravilna cirkulacija krvi bo urejena in Vaše noge bodo oživele v novem življenju. Ta enostavni recept prinaša dnevno tisočerim ljudem, ki so že mislili, da ni rešitve za njihove muke, v kratkem roku od 3 minut popolno olajšanje. Kurja očesa in trda koža se omehčajo ter se lahko popolnoma odstranijo. Saltrat Rodell nikdar ne odreče. Nabavite si Saltrat Rodell pri svojem lekarnarju še danes in poslužite se ga takoj zvečer.

KRAPINSKE TOPLICE
Izvanredni uspehi pri zdravljenju revme, protina, išiasa, ženskih bolezni itd. — Radioaktivne terme in blato 43 C, sezona od srede aprila do srede oktobra. — Nizke cene, znatni popusti za časa pred- in posezoni, pavšalne kure. — Železniška postaja Zabok-Krap. Toplice, odtod autobusna zveza, brezplačen železniški povratek. — Zahtevajte prospekte.

Zaščitni znak
KUBANY-JEV MATE ČAJ
hrani ter krepča živce in mišice. Pospešuje prebavo, dela apetit, regulira delovanje srca in ledvic. Kdor ga redno pije, se mu ni bati ne gihta ne revme. Dobi se v vseh lekarnah v originalnih zavojih po Din 15·—, ali pri zastopstvu: Lekarna Mr. Milivoj Leustek, Ljubljana, Resljeva c. 1, ako pošljete v naprej Din 15·—. Sportniki, turisti, lovci, nogometaši: pijte ga redno!

Tudi v naši podružnici
Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)
lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne.

NAŠA ZLATA
JOŽICA
SE JE POSLOVILA OD SESTRICE IN ODŠLA MED NEBEŠKE KRILATCE
LJUBLJANA, DNE 2. JUNIJA 1935
ŽALUJOČI STARŠI
JOSIP IN MIMI ČRNIVEC

Dolores Vieser 43

PEVČEK

Ljubezenska zgodba mlade duše

»Sam seveda ne zna brati?«

»Pač.«

»Potem naj bere!«

Dečaku postane vroče. Toda ne upa si ugovarjati temu mrzlemu, zapovedovalnemu glasu. Razpečati ovoj in razgane pismo. Ko zjeclja nagovor, vpraša gospod:

»Kdo piše?«

»Pater Bernardin, frančiškan iz Št. Vida.«

»Prijatelj — odkdaj pa tako spodbudno dopisovanje??« vpraša mlajši.

»Dalje!«

Ivan bere. Dobro poznana pisava njegovega vodnika mu vrne varno mirnost. Svobodni in vendar ponižni način pisanja ga navdušuje. Pismo opisuje, v kaki stiski živi vdova, v kaki nevarnosti je sin, kako zapuščeni so otroci, kratko in preprosto. In prosi ter hkrati poziva, naj milostljivi gospod izkaže pravico in usmiljenje tem in vsem, ki so mu podložni, in govori tako pobožno in preprosto, tako presunljivo o tistem edinem, ki nam je potrebno. Takih govorov milostljivi gospod ne sliši pogostokrat.

Ko pogleda Ivan kvišku, je čelo gospodovo mrko in tudi tovarišu se je zarisala mučna poteza v obraz.

»Nečuveno,« zamrmra mlajši med zobe. Grof se okrene k njemu.

»Kaj razume takle menišič? Naj bi se sam prelevil v grofa Eggerja — stavim, v treh tednih bi živel veseleje kakor jaz! Povej mu, da so moji rudniki m o j i rudniki, m o j i delavci in moj denar m o j denar. Kaj in kako ravnam z vsem tem, to je moja zadeva. — In zdaj naj se izgubi!«

Tedaj Ivan stoji pred konjem.

»Gospod grof!« Glas mu doni čisto in se toplo dotakne mrzlega srca. »Gospod grof, pater Bernardin ima prav! Vi niste še nikdar spali v hlevu; tam je mraz. In dan na dan neslan kropček in priberačen kruhek in male dekličke morajo že zdaj o svečnici hoditi bose. To je hudo, milostljivi gospod, zelo hudo! Vi vsega tega ne veste, zato vam še ni prišlo na misel, ne morete nič zato. Zdaj pa, ko vas pater Bernardin tako lepo prosi in jaz — jaz tudi, milostljivi gospod, — pomagajte vendar revici.«

Nekoliko preplašen obtiči Ivan. Grof ga zre tako čudno. Ne neprijazno. — Tedaj se dečko nasmehne visokemu gospodu, kot da ga mora zmoči, in reče pogumno in plaho hkrati

»In pravijo: Ljubi Boga nad vse in svojega bližnjega — kakor samega sebe. Ne, milostljivi gospod?«

Čez nekolikanj ostarele poteze šine grofu smehljaj.

»Kakor samega sebe?« reče napol zase. »Ne zahtevaš malo.«

Sive oči se mu pogreznejo v dečkove. Za dolgo.

Mlajši gospod se preseda malce nepotrpežljivo v sedlu. Hipoma pa reče živo:

»Stric, na koga vas spominjajo te oči?«

Lahna rdečica stopi gospodu v hladni obraz.

»Zares! Čuda podobne —.«

Kaj sta začela zdajci govoriti gospoda po francosko? O lepi gospe — v Hüttenbergu?

»Odkod pa pride dečko?«

»Iz Št. Vida.«

»Kje ima mater?«

»Nimam več matere.«

»Ljubosumen?« mu ponagaja mlajši.

»Budalost, saj je dosti prevelik.«

Grof je videti vzburjen. Ivanu tolče srce mahoma tako burno.

»Kaj je bil tvoj oče?«

»Cigan.«

»Aa — zatorej.«

Ivan ni povedal po pravici — sam ne ve zakaj.

Skoraj ošabno zavihti grof jezdni bič.

»Karol, če te veseli, pa pojahajva do nje?«

Mlajšemu se zablisnejo oči.

»Dajva!«

Grof zažvižga na srebrno piščalko, pripeto ob pasu, in trije sluge pridirjajo nazaj.

»Proti Hüttenbergu!« zaukaže milostljivi gospod.

Ivan se zgane.

»In zastran vdove?« poprosi žalostno.

»Ah saj res!«

Gospod si odpne mošnjiček iz mehkega usnja in ga vrže fantiču v nastavljeno roko. Po zlatu zazveni.

»Na, to naj ji da! Toda pove naj pobožnemu gospodu patru v Št. Vidu: ne zastran njegove spodbudne besede in pridige, temveč zastran najlepših temnih oči! Vive la vie!«

Ivan bi se moral zdaj najponižneje zahvaliti. Toda samo glavo skloni tako globoko, da gospod ne more videti, kako je pobledel.

Konji krenejo s ceste na ožjo pot, ki pušča visoki Stari trg na levo. Mali sprevod izgine v grmovju. Ivan stoji in gleda, kako zdaj pa zdaj pobliskava med golimi vejami.

»Spoštovana dama,
moja Venera —!«

Bo pač mladi milostljivi gospod, ki tako poje.

Slovenska kuharica S. M. Felicite Kalinšek je izšla v novem osmem natisu 15. maja. Kljub zelo pomnoženemu obsegu, novim večbarvnim tabelam, najizbranejši opremi ostane stara cena 160 Din za vezan izvod. Jugoslovanska knjigarna.

Za »Jugoslovansko tiskarno« v Ljubljani: Karel Čeč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Viktor Cenčič.